

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Rezele Ferdinand 4/22.

(József Jéherceg-ut.)

Sürgőzőváltó: Közlöny Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1000 Lel

Fél évre — — — 500 Lel

Negyed évre — — — 270 Lel

Elavonta — — — 90 Lel

Hirdetések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucurestiben 50 banival több.

Tzaranu inspektor az adófelelősekről.

Az inspektor szerint Aradon nehéz a helyzet.

(Arad, március 19.) Az adókvetési munkálatok befejeződtek. Értesülésünk szerint a kincstár igen sok ügyben felelősezt jelentett be és így nem tartottuk érdektelennek megismerni azokat az intenciókat, amelyek a felelőseknél a kincstár képviselőjét vezetik. Az adókvetési munkálatok felülvizsgálásával Tzaranu inspektor van megbízva, aki megérkezett Aradra és megkezdte működését a pénzügyigazgatóságon.

Tzaranu inspektor a pénzügyminisztérium egyik legnagyobb tekintélyű tisztviselője, aki már a magyar időkben is ebben a reszortban működött és most is a hírhedté vált marosvásárhelyi adóeltitkolási ügyben folytatott vizsgálatot. Tzaranu inspektor megérkezése után hosszabb megbeszélést folytatott a pénzügyigazgatóságon, majd fogadta az Aradi Közlöny munkatársát, aki elsősorban az iránt érdeklődött, igaz-e, hogy az inspektor utasítást adott az adókvetések megfélelőzésére?

— Én semmiféle utasítást nem adok — mondotta az inspektor — a törvény ad utasítást az adókvetésekre és mi a törvény szellemét tartjuk szem előtt. Nem akarunk senkitől több adót behajtani, mint ami tényleges jövedelmének megfelel, de ehhez ragaszkodunk.

— Azt kijelenthetem, — folytatta az inspektor — hogy Aradon elég nehéz a helyzet, de a polgárság belátta, hogy önmagának tesz szolgálatot akkor, ha az államot segíti a rendes adófizetéssel. Ha az állam hitele erős a külföldön, akkor a romániai kereskedő is könnyen kap hitelt. Már pedig a hitelképesség első feltétele, hogy rendes adózás folyjon. Azt kijelenthetem, hogy az összes utódállamok közül eddig Románia járt el a legmegtámasztottabban az adózás terén. Itt nem volt vagyondézsma, mint Csehszlovákiában, nem vetettek ki jövedelmi adót 5 évre visszamenőleg, mi csak azt kívántuk, hogy az állampolgárok, teherbíróképességüknek megfelelő adót fizessek.

— Ez már valamennyire hazafiság kérdése is, — fejezte be mondanivalóját Tzaranu inspektor — az embereknek át kell hatva lenniük attól a gondolattól, hogy az állam tekintélyének biztosítása a külföldön visszahat rájuk. Egyébként reméljük, hogy a lej stabilizációjának és a külföldi kölcsön megszerzésének átmeneti nehézségei után jobb napok virradnak ránk és az adózó polgárok könnyebben meg fognak felelni kötelezettségüknek.

Tzaranu inspektor is elismeri, hogy az adózási viszonyok nem a legrosszabbak Aradon. Ezzel kapcsolatban újból le kell szögezni azt a tényt, hogy Aradváros lakosságára nézve igen szomorú következményekkel járt eddig is a túlzott adókvetés. A nehéz gazdasági helyzet dacára akkor, amikor a múlt évhez viszonyítva a jövedelem csökkent, az adót nagy mértékben felemelték és ennek aavigasztalan állapotnak egyik igen jellemző példája, hogy éppen a napokban zárták le egy aradi kereskedő üzletét, mivel képtelen volt adóját megfizetni.

A lakásprobléma a kormány gazdasági bizottsága előtt.

A miniszterek közül többen a lakbérleti törvény meghosszabbítása ellen és a szabadforgalom bevezetése mellett foglaltak állást. — Holnapra várható a kormány végleges döntése a lakáskérdésben.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirati jelentése.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a CFR. újjászervezéséről és a lakástörvényről tárgyalt. Az előbbi kérdést gyorsan letárgyalták, nem sikerült azonban megegyezésre jutni a lakásprobléma ügyében.

A kiszivárgott hírek szerint

a miniszterek közül többen a lakbérleti törvény meghosszabbítása ellen foglaltak állást,

mert annak a statisztikának az adatai, amelyek a tavalyi lakáskataszter felvételekré születtek azt bizonyítják, hogy

minden különösebb társadalmi veszély nélkül át lehetne térni a szabad forgalom rendszerére.

Ez a rendszerváltozás nagyon is hozzájárulna a stabilizációhoz és az ugynevezett békeállapotokra való visszatéréshez.

Állítólag maga Junjan igazságügyi miniszter sem idegenkedik ettől a gondolattól, megegyezésre azonban tegnap még nem kerülhetett a sor, mivel a bizottság tagjai között áthidalhatatlan nézeteltérések merültek fel. Ma este a tárgyalásokat folytatják és valószínűleg holnap hozzák nyilvánosságra a kormány végleges döntését a lakásproblémában.

A szenátus ma a bányatörvényjavaslatot tárgyalta. Gyárfás Elemér felszólalása. — A kamara folytatta a szövetkezeti törvény vitáját.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A szenátus ülésén Gradisteanu kérdést intéz a munkaügyi miniszterhez, vajjon a munkások tömeges kivándorlása Franciaországba kívánatos-e a munkanélküliség megkönnyítése végett?

Orleanu a liberális-párt nevében kijelenti, hogy pártja nem vesz részt a bányatörvény vitájában.

Madgearu: Meggátamodtok a vita elől?

Radulescu visszapillantást vet a gazdasági nacionalizálás történetére. Szerinte a legfőbb törvényhozó tanács a javaslat megszerkesztésénél a munka szabadságát tartotta szem előtt. A külföldi tőke beengedésében nem látja a nacionalizálás elvének megsértését. Az 1924. évi bányatörvény lehetetlenné tette a külföldi tőke itteni munkáját. Beszéde végén megállapítja, hogy a javaslat jó és azt elfogadásra ajánlja.

Gyárfás Elemér szerint az előző kormányok haragja a külföldi tőkével szemben indokolatlan volt. Kérdezi Madgearut, mi van a földgázra vonatkozó rendelettel, mert azt még nem hajtották végre.

Madgearu kijelenti, hogy a társaság igazgatója vagy végrehajtja a rendeletet, vagy távozik helyéről.

Gyárfás ezután a bányák és a folyóvizek kihasználásával foglalkozik.

Mircea előadó válaszol a vitában elhangzottakra. Hosszasan foglalkozik az erdélyi bányákkal, amelyekkel a liberálisok nem törődtek. Dicséri a javaslat előnyeit és megállapítja, hogy a régi bányatörvény ellen 240 bányatulajdonos aláírásával memorandum érkezett a parlamenthez.

A kamara ülésén folytatták a szövetkezeti törvény vitáját. Leon liberális képviselő kétségbevonja, hogy Raduceanu miniszter tisztá-

ban volna a kérdéssel. Megállapítja, hogy a régi törvény helyesebb és megfelelőbb volt. Mihalache válaszában kijelenti, hogy a liberálisoknak egyetlen szövetkezetük sem volt. Duca három szövetkezet nevét sorolja fel, miközben közte és Mihalache között szóváltás keletkezik a régi és az új törvény előnyeire vonatkozólag. Duca végül kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot. Perieteanu helyesli a javaslatot és azt elfogadja.

Pozsonyban megszűnt az árvízveszedelem.

Megindult a jégzajlás a Dunán. — A Zagyva áradása.

Pozsonyból jelentik: Vasárnap óta állandóan reflektorokkal világítják meg a Dunát, hogy megfigyelhessék az ár-növekedését. A mentési munkálatok folyamatosan vannak és a hatóságok mindent elkövetnek a katonasággal karöltve, hogy az árvíz további pusztításait megakadályozzák. Sokan a veszélyeztetett területeken nem akarják elhagyni házaikat és így karhatalommal kell őket eltávolítani.

A ma esti jelentések szerint Pozsony mellett a jégzajlás megindult és az árvízveszedelem megszűnt. A ligetfalusi menekülteket — számszerint mintegy kétezer embert, kiket az árvízveszedelemre való tekintettel kilakoltattak lakásaikból, visszateleptik.

Budapestről jelentik: A pozsonyi árvíz 4—5 nap alatt elérkezik Budapestre. A hatóságok máris megtették a szükséges előkészületeket. A gátakat jókarba hozták és hatszáz munkás állandóan készenlétben van.

Egerből jelentik: A Zagyva kiáradt és a nagybányai vasuttelepet elöntötte. Az újhatvani és varsányi részen hetven házat elöntött az árvíz.

Az aradi piacügy az interimárbizottság előtt

Küldöttség dr. Lutai elnöknel. — Dr. Raicu a felebvezések ellen. — Az interimárbizottság végrehajtja határozatát a piac ügyében.

(Arad, március 19.) Ma délután öt órakor a Catedralet (Tököli)-téri kereskedők küldöttsége jelent meg Lutai Cornel dr. elnök előtt és arra kértek, hogy ne hajtsa adig végre a piacra vonatkozó interimár-bizottsági határozatot, míg a minisztérium nem dönt a felebvezések ügyében. Egyszermind bejelentették, hogy megváltoztatják a felebvezést, miután nem a teljes interimár-bizottsági határozat ellen felebveznek, hanem csak azon pont ellen, amely az Avram Iancu (Szabadság)-térnek is piacot engedélyez.

A piac kérdése a délutáni interimár-bizottsági ülésen került tárgyalásra. Lutai dr. beszámolt arról, hogy az utóbbi időben sorban felebvezik meg a város határozatait és így akarnak akadályokat gördíteni a város vezetőinek munkája elé. Utána Raicu Aurel

dr. szólalt fel, aki kijelentette, hogy egyes felelőtlen és lelkismeretlen emberek külön fizetést huznak azért, hogy felebvezésekkel akadályozzák meg az interimár-bizottságot a közérdeket szolgáló munkájában. A maga részéről javasolja, hogy az interimár-bizottság mondja ki, hogy ezentul minden közérdekű határozatot, a felebvezésekre való tekintet nélkül, végrehajt. Egyben javasolja, hogy Lutai Cornel dr. elnök készítsen egy memorandumot, amelyben ismerteti Vaida-Voevod Sándor belügyminiszterrel ezeket a lelkismeretlen manipulációkat.

Az interimár-bizottság egyhangulag elfogadta Raicu dr. indítványát és a piac ügyében kimondotta, hogy végrehajtja a határozatot a felebvezésre való tekintet nélkül.

Hírek a közlekedésügyi miniszter lemondásáról.

Alevra tábornok helyzete állítólag tarthatatlan.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A lapok jelentése szerint Alevra tábornok közlekedésügyi miniszter ma délelőtt beadta lemondását Az Ultima Ora szerint a miniszterelnök el is fogadta a lemondást. Az

Adeverul ezzel szemben nem tud arról, hogy a miniszter tényleg lemondott volna, megállapítja azonban, hogy Alevra helyzete a kormányban tarthatatlan. A közlemény hivatalos megerősítésre szorul.

A kisebbségek bizalma megrendült a Népszövetségben.

Valkó magyar külügyminiszter expozéja a felsőház külügyi bizottságában. A magyar kormány memorandumot nyújt be a hármashoz.

Budapestről jelentik: A felsőház külügyi bizottsága Berzeviczy Albert elnöke alatt ma ülést tartott, amelyen a kormány részéről Valkó külügyminiszter jelent meg. Napirend után a külügyi bizottság külön ülésen Valkó külügyminiszter nagyszabású expozéját hallgatta meg, amelyben a kisebbségi problémákkal foglalkozott.

— Igen nagy jelentőségű számunkra, — mondotta — hogy a Népszövetség foglalkoz-

zik a kisebbségi panaszok elintézésének módjaival, mivel azt kedvezően befolyásolja. A trianoni szerződés aláírásakor a magyar nemzetet az a feltevés vezette, hogy ha már a területi rendelkezések változhatatlanok, a Népszövetség legalább gondoskodni fog a magyar kisebbségek sorsáról. Jogaik védelméről. Ezt a várakozást a Népszövetség eddig nem váltotta be. A mai rendszer mellett eddig mindössze öt panaszt intéztek el, ami megrendítet-

A kémek királya.

Lawrence ezredes ezer alakban harcol az öt világrészben az angol világhatalom nagyságáért. — Párba Trebits-Lincolnnal.

Angliában néhány munkáspárti képviselő J. Shaw közlegény visszatérése és fogadtatása miatt interpellációt jegyzett be az alsóház valamelyik ülésére. Felvilágosítást kérnek a titokzatos Shaw nevű közlegényről, ki az egyik angol repülőgéposztagnál teljesít szolgálatot. Az interpelláló képviselők arra kíváncsiak, ki ez az állítólagos közlegény, aki, mikor nemrég Angliába érkezett, olyan fogadtatásban részesült, mint amilyen csak a királyi ház tagjainak jár ki, vagy nagyon előkelő külföldi vendégeknak. Ez a Shaw nevű közlegény egy Suezből jövő hajó III. osztályú utasa volt s mégis, amikor az öt hozó hajó befutott Plymouth kikötőjébe, az admirális egyik motorhajója jött érte, hogy egyenesen az admirális hajójára vigye, ahol lunch-ot rendeztek tiszteletére.

Shawról mindenki tudja Angliában, hogy azonos az a bizonyos Lawrence ezredessel, aki hét évi távollét után végül elszánta magát a szigetország felkeresésére. Az interpellálni akaró képviselő is nagyon jól tudja, hogy ki ő, s azt is tudja, hogy Lawrence viszonya az angol kormányhoz nem mindennapi. Ha gyermekétől kérde az ember, ki Lawrence, azt mondják: nemzeti hős. Anglia ellenfelei azonban a világ legveszedelmesebb kémének minősítik. Az igazság valahogy a közepén fekszik.

Lawrence-t a világháború közvetlen befejezéséig Angliában kevesen ismerték. Az ugynevezett mértékadó körökkel már akkor is szoros összeköttetésben állott, de ilyenfajta megbízású ember volt még egy pár ezer Angliában. Az angol közönség még akkor Lawrence-ról nem tudott semmit, amikor már 1916-ban a központi hatalmak valamennyi

kémelhárító irodájának albumában ott volt a fényképe és a személyleírása. A németek halálra keresték őt. Idővel Lawrence megtette azt a szíveséget, hogy önként jelentkezett, de ebben nem volt köszönet.

Lawrence multjából pontosan, de csak nagy vonalakban annyi állapítható meg, hogy 1885-ben született és az oxfordi egyetemnek volt egykor kitűnő hallgatója, később pedig archeológiai ásatásoknál vett részt, hol Egyiptomban, hol Közép-Ázsiában, hol Indiában. Bizonyára képzett archeológus, de egészen bizonyos, hogy kitűnő — térképész. A világháború kitörésekor ez a csendes archeológus a központi hatalmak kémirodájának egyre több munkát adott. Ezer alakban jelentkezett, de soha nyomára nem akadtak.

A világháború után vége lett. A központi hatalmak még egyszer találkoznak Lawrence-vel a párisi béketárgyaláson, ahol már mint vezérezredes jelent meg. Ez volt utolsó nyilvános szereplése. Minden rangot, minden pénzt, minden kitüntetést megkaphatott volna, ha kezét kinyújtja érte. De Lawrence eltűnt, senki se tudott róla.

A világháború végét ért, de nem a hatalomért való küzdés. Angliának, mint a világ leghatalmasabb államának kemény ellenfele támadt Szovjetországban. A szovjet jólismert politikájával ott kezdte ki Anglia hatalmát, ahol a legérzékenyebb.

Kihasználta a bányamunkások nyomorult helyzetét és döntő szerepet játszott a majdnem egy évig tartó angliai szénbányász-sztrájk rendezésében. Ez a sztrájk, jól tudjuk, majdnem katasztrófába kergette Anglia gazdaságát. Ugyanekkor nacionalista jelmezbe bújított propaganda ügynökeivel Kínában szította az angolellenes gyűlöletet. A kínai mozgalomnak az eredménye az angol külkereskedelmi mérlegnek egyharmadrésszel való megcsappanását eredményezte. Borzalmas veszteség!

Magyarország legnagyobb Rádió szaküzlete

Dénes Testvérek R.-T. Budapest,

VI., Teréz-körút 26.

Arjegyzik 30 lej beküldése ellenében.

te a kisebbségek bizalmát a Népszövetségben.

Ezután rámutatott arra, hogy a Népszövetség minden tagjának jogában áll észrevételeit április 15-ig írásban beadni a hármashoz, amely ezeket a tárgyalásokat előkészíti. A magyar kormány élni fog ezzel a jogával és mindent össze fog egy emlékiratban foglalni, ami elvi álláspontjának megfelel. Ennek a kérdésnek fontossága fokozatosan növekedik és nem lesz többé elejthető. Állapította meg a külügyminiszter — mindaddig, amíg a kérdés végleg elintézését nem nyer, mert ma már a nemzetközi érdeklődés oly nagy, hogy az meg nem szűnhetik addig, amíg a kisebbségek jogainak hatályos védelme nem biztosított.

— Nem rendelkezik megfelelő kvalifikációval a tudószanatórium új gondnoka. A napokban az Interimár-bizottság Cosma György 55 éves magyar-erdélyi szőlőtulajdonos, volt aradi kereskedőt kinevezte a tudószanatórium helyettes gondnokává, aki a bevásárlásokat eszközölte. A határozat ellen több felebvezés futott be. Egyes városi tisztviselők is felebveztek, akik leszögezik, hogy Cosma akinek csak négy elemje van, nem rendelkezik megfelelő kvalifikációval és így nem lehet kinevezni egy olyan állásba, amely 6000 lej havi fizetéssel és teljes ellátással jár, tehát amely nagyobb a városi tisztviselőfizetésénél. Külön felebvezést nyújtott be Ioanas Vasil, volt tudószanatóriumi gondnok, aki kifogást emel az ellen, hogy addig, míg a tábla az elhocsátás ügyében beadott felebvezése kérdésében nem dönt, mást neveznek ki helyére. A város vezetősége a beérkezett felebvezéseket a minisztériumhoz küldi fel döntés végett.

Anglia kormánya nagyon nehéz feladat előtt állt és gondjainak legnagyobb része Kína felé összpontosult. Itt tünt fel ismét Lawrence. — Kantonban az uccán egy kakiruhás angol közlegényben az orosz propaganda nagy mestere, Trebits-Lincoln Ábrahám dermedt ijedséggel ismerte fel Lawrence-t. A két ellentétes pólus találkozott. A szovjetkém és a propaganda osztály spiritus rektora szembekerült az angol világhatalom hadseregének vezérével. Eredmény: Trebits aznap pakkolt és megszökött. Állítólag egy jávai buddha kolostorba menekült, beállt szerzetesnek — és néhány hónapig jónak látta ott maradni — Lawrence miatt.

A szovjetnek Kínában az angol kereskedelmi hatalmon sikerült hatalmas érvágást végeznie. Végső célját — a forradalmosítást még sem érte el. Ez a kudarc, akármilyen furcsán hangzik, már Lawrence emberein mulott.

A szovjet nem adta fel a harcot. Kína után Indiára vetette magát. Ott gyökerében véget vetettek kísérleteinek, mert nyolcvankét ügynöke, akik a határon átjutottak, az indiai rendőrség kezébe kerültek. Legutolsó etap az afganisztáni mozgalom volt. Trebits-Lincoln Afganisztánt szemelte ki mozgalmi terepnek, a honnan esetleg tűzcsóvát lehetett dobni Indiába. Az orosz mesterkedések megkezdése után két hétre Peshavar egyik uccáján kolduló deriszek között egy órák hosszát mozdulatlanul guggoló alakban az afgán—orsz titkosrendőrök Lawrence-t vélték felismerni. Egész Afganisztánban napok mulva Lawrence fényképével ellátott plakátokat hordtak szét és tudatták a lakossággal, hogy ezer fontot kap az, aki ezt a derisvt holtan és ötezet, aki élve kézrekeríti. A dervis eltűnt, senki se látta. A kabuli angol repülőtéren egy angol mechanikus, aki közlegénysorban teljesített szolgálatot, jónak látta, hogy az első menekülők közt Kabulból Indiába repüljön. Most ő menekült Trebits elől!

Mit remélhetnek az Egyesült Bank betéteseik?

Mindössze 10 százalék jut a betéteseknek. — Elkészült a bank mérlege. — A csődválasztmány május 2-án alakul meg.

(Arad, március 19.) Az Egyesült Bank ellen jogerősen elrendelt csőd ügye még mindig az érdeklődés homlokterében áll. A figyelem most arra irányul, hogy mit remélhetnek ettől a fordulattól a betétesek és hogy tulajdonképpen milyen vagyonnal rendelkeznek még a csődbejutott pénzintézet. Illetékes helyen érvevontakozólag a következőképpen informáltak az Aradi Közlöny munkatársait:

A csődtárgyalás folyamán a hivatalos szakértők: Petrescu Gheorghe, Demacus Aurel és Neamtu Titan mérleget készítettek, amely szerint 112,668.879 lej az az összeg, amit a bank igazgatósága különböző üzletekbe befektetett és amely üzletekből kifolyólag 80 százalék elveszettnek tekintendő. Így körülbelül 33 millió lej az az összeg, aminek beinkasszalása remélhető lenne. A felszámoló-bizottság által kötött egyezségek következtében ezen összeg azonban 20 millióra csökkent és ehhez jönnek még a bank ingatlanai, amiket részben már eladtak. A végösszeg 25 millió körül van és ez az összeg, amit aktívának lehet tekinteni. Ebből azonban a múlt évben 8 milliót megkaptak a betétesek, úgy hogy végeredményben 17 millió marad. Ha figyelembe vesszük a csődtárgyalás óriási költségeit, a hitelezők, illetve a betétesek nem számíthatnak 10 százaléknál többre. Ha pedig sikerülni fog a csődtömeggondnoknak a főhitelezőkkel kötött egyezményeket megsemmisíteni és legalább a fele még befolyik ezeknek a követeléseknek, abban az esetben remélhető egy 15 százalékos kvóta is.

A bank főkönyvelője Farsang Pál, dr. Bancu Cornel csődtömeggondnok felszólítására 1929. február 1-én mérleget készített, amely szerint a bank passzívának összege 115.534.116 lej 93 bani. Ebből az alaptőke 10 millió, tartaléktőke 2 millió, visszleszámitolások 1.409.160 és a betétek 102.124.956 lej 93 bani. Ezzel szemben a bank vesztesége az 1927—28. évben 38.132.958 lej 37 bani volt.

A csődválasztmányt a betétesek május

A többi már köztudomású. A Reuter-iroda pár nap múlva jelentette, hogy egy Afganisztánból jövő hajó harmadosztályú utasai között J. Shaw nevű emberben többen felismerni vélték Lawrence ezredesét. A titokzatos III. osztályú utas, aki mechanikusnak mondta magát, váltig tagadta — a Szezi csatornán — mintha Lawrence-val volna azonos. Amikor a hajó Angliába ért, a meglepett utasok csodálkozva látták, hogy ez a durva arckifejezésű, közönséges szerelő, percek alatt miként szépült meg s milyen elegáns gentlemanné vált.

Sikerült néhány katonatiszttel beszélnem, akik Lawrence-t közelebbről ismerik. Ezek Lawrence legnagyobb képességét csodálatos memóriáján és nyelvtudásán kívül (nyolc nyelven beszél), abban látják, hogy arckifejezését bámulatnemtől ügyességgel tudja megváltoztatni. Lawrence arcvonásai tipikusan szép angol-szász emberé. Arcának homlok körüli része, amire talán mély kék szemei is hozzájárulnak, jóságot és derűs kedélyt mutat. Álla és szája azonban valami kegyetlen, kemény és durva akaratot fejez ki. Viselkedése az önuralom mintaképe. Egyik legértékesebb tulajdonsága, hogy nagyobb társaságban vagy gyülekezetben teljesen észrevétlenül tud maradni. Órákig képes mozdulatlanul ülni, anélkül, hogy szempilláját is megrembené. Hídegyérére és önuralmára informátorom azt a példát hozta fel, hogy amikor Lawrence egy autóbaleset alkalmával segítségére sietett a gépkocsi tulajdonosának, szintén a karját törte. Senki se vette észre. S amikor a sebesülteket bevitték a kórházba, a segédkező Lawrence a megdöbben orvosnak oda mutatja karját:

— Ezt pedig tessék begipszeln!

Karja két helyen el volt törve. az 8 sebesülése volt a legsúlyosabb. S. A.

2-án fogják a törvényszéken megválasztani, míg a követeléseket 30 napon belül be kell, hogy jelentsék a törvényszéken, mert, ha ezt valamelyik betétes elmulasztja, akkor nem részesedik a fennmaradó kvótából.

Az Aradi Közlöny ma reggel részletesen beszámolt arról, hogy a likvidáló-bizottság feljelentést tett az ügyészségen dr. Gherman Dante ügyvéd ellen. A megvádolt ügyvéd a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

— Ma értesültem az ellenem tett bűnvádi feljelentésről, amelyet a felszámoló-bizottság 5 tagja közül csak ketten, Romanescu és Kandler irtak alá, míg a többi három megtagadta annak aláírását, mert nem akarták egy nem igazolt feljelentés következményeiért a felelősséget vállalni. Weiszberger Mór ellen már régen folyik a bünygyi eljárás, amelyről annak idején a felszámoló-bizottságot értesítettem. Weiszberger maga beismerte, hogy 167.000 lejt saját céljaira felhasználta a bank pénzéből és erről nekem írást adott. Arra

Arad magyarsága felkészül az iparkamarai választásra.

Az Országos Magyar Párt ma érkezett átirata szerint egyelőre semmiféle alakulattal nem lehet paktumtárgyalásokat folytatni. A magyar egységnek érvényesülnie kell a választáson.

(Arad, március 19.) Az Országos Magyar Párt központjától ma érdekes átirat érkezett az itteni tagozathoz. Az átirat felhívja az aradi tagozat figyelmét a nemskára bekövetkezendő kereskedelmi és iparkamarai igazgatótanácsválasztásra s felszólítja a tagozatot, hogy saját kebelén belül kezdje meg arra az előkészületeket.

Az iparkamarai igazgatótanácsok megvá-

A hét szenzációja
Fráter Lóránd
egyetlen nótaestje a Kulturpalotában.
Jegyek: Sándor F. könyvkereskedésében.

akart rávenni engem, hogy 40.000 lejért erről az összegről hamis nyugtát állítsak ki, amit én természetesen megtagadtam és azonnal megtettem ellene a bűnvádi feljelentést. Az Orbán esetében a helyzet az, hogy amikor a felszámoló-bizottság velem a bankra káros egyezséget kötött, én már nem voltam a bankkal összekötöttségben, jóval ez előtt lemondottam jogtanácsosi tisztségemről. Ebben az ügyben semmi befolyásom nem volt és az Orbánnal szemben fennálló követelésem teljesen más természetű ügyből kifolyólag áll fenn. Az Éles-ügyről csak annyit kell kijelentem, hogy megbízottam, Albu Cornel nevében jártam el és követelését a bank után következő negyedik helyre kebeleztettem be. Így a banknak ebből semmi kára nem származhatik, mert én csak utána következek. Az alaptalan feljelentésre egyébként a bíróság előtt fogom a méltó választ megadni.

lasztásának, mint ismeretes, május 19-ig kell lefolytania a módosított törvény értelmében és ép ezért időszerű, hogy erre az előkészületek megkezdődjenek. A választás az erdélyi magyarság szempontjából annál is inkább fontos, mivel az iparkamarai választók túlnyomó többségét Erdélyben ma is a magyarság alkotja. Különös figyelem fordítandó tehát arra — mondja az átirat — hogy a választói névjegyzékből ne maradjon ki senki és a magyarság ereje teljes súlyával érvényesüljön azon. Figyelmezteti az átirat a tagozatot arra, hogy egyelőre semmiféle alakulattal ne bocsátkozzék paktumtárgyalásokba.

A választás négy kategória alapján megy végbe. Tagokat küldenek be az igazgatótanácsba a nagyiparosok, a kisiparosok, a kereskedők és a bankok. Az igazgatótanácsok tagjainak száma 20 és 80 között váltakozik. Értesülésünk szerint a választásokra való előkészületek a közeli napokban teljes erővel megindulnak az aradi magyarság körében. A különböző érdekelte csoportok vezetői legközelebb közös értekezletre jönnek össze, amelyen megvitatják a legsürgösebb teendőket.

Kokszmanipuláció a gépüzemeknél.

Hamis adatokat jegyeztek be az eladásokról egyes tisztviselők.

(Arad, március 19.) Érdekes visszaélésről tett jelentést dr. Lulai Cornel interimár bizottsági elnök az interimár bizottság mai ülésén. Az elnök elmondotta, hogy a gépüzemeknél megállapította, hogy az egyes magánembereknek eladott kokszot úgy vezették be a regiszterekbe, mintha városi tisztviselőknek adták volna el és így kedvezményes áron szerepeit az eladott mennyiség.

Az eddig eszközölt kihallgatások folyamán két magánembert hallgattak ki, akik azt vallották, hogy a rendes árat fizették a kokszért. A regiszterben viszont a kedvezményes ár szerepel. Az ügyben még nem fejeződött be a vizsgálat és így a bűnös tisztviselő nevét sem közölheti, azonban rövidesen megejtik a kihallgatásokat és akkor a törvényes eljárást indítják meg az állásukkal visszaelő tisztviselők ellen. Az interimár bizottság tudomásul vette a bejelentést.

— A városi vezértitkár felebezését júniusban tárgyalják. Ismeretes, hogy Olariu István városi vezértitkár megfélebbezte az interimár bizottság ama határozatát, amellyel kettéosztotta a városi titkári állást és a hatáskör egy részét Stefanut Sabin városi titkárra ruházta. A temesvári tábla közigazgatási bírósága június 6-ikára tűzte ki az ügy tárgyalását.

VÉLEMÉNYEK

A KIRÁLYOK-KIRÁLYÁ-ról

a világ legszebb és legnagyobb filmjéről

Annyi bizonyos, hogy mióta a filmgyártás létezik, ennél szebb és nagyobb filmet még nem készítettek.

COOLIDGE,

az Egyesült Államok elnöke.

A KIRÁLYOK KIRÁLYA, a művészi teljesítmény legnagyobbja Felejthetetlen élmény egy életen keresztül.

I. WALKER,

Newyork főpolgármestere.

KIRÁLYOK-KIRÁLYA

minden idők legnagyobb filmreméke.

Cecil B. de Mill

a leghiresebb amerikai rendező rendezésében. — 11 nagy felvonás, színes felvételekkel. Énekkoros és kibővített zenekar.

Jön az APOLLOBA

Ujabb lovagias ügy az Egyesült Bank csődje miatt.

Ügyvédek egymás között. — Dr. Gherman Dante provokálta dr. Pop Sándor ügyvédet. — A katonai becsületbíróság elé kerül a dr. László—dr. Gherman-affér.

(Arad, március 19.) Beszámolt az Aradi Közlöny arról a lovagias afférről, ami Gherman Dante dr. és László Lipót dr. ügyvédek között keletkezett dr. Lászlónak az Egyesült Bank csődje körül tett nyilatkozata miatt, amit dr. Gherman magára nézve sértőnek talált. A lovagias afférnak mára érdekes fejleményei lettek, mert Gherman Dante dr. megbízottai útján provokálta Pop Sándor dr. ügyvédet, aki az első lovagias afférnál mint Gherman dr. megbízottja szerepelt, de családi ügyben hirtelen el kellett utaznia Nagyváradra és így nem jelenhetett meg tegnap délben a Dacia kávéházban kitűzött tárgyaláson.

Ma reggel Gherman Dante dr. megbízottal felkeresték Pop Sándort, kitől lovagias elégtételt kértek.

Pop azonnal megnevezte segédét és a négy megbízott délután tárgyalásra ült össze, amelyen

sikerült a lovagias ügyet békés uton jegyzőkönyvileg elintézni.

Gherman Dante dr. újabb megbízottal ez-

zel egyidejűleg ma délben ismét felkeresték dr. László Lipótot, akit azonban nem találtak odahaza és így levelet hagytak hátra, amelyben kérték, hogy megbízottait ma estére küldje el az újabb tárgyalások felvételére. Dr. László azonban délután levelet intézett Mica kapitányhoz, Gherman Dante dr. egyik segédjéhez és közölte, hogy

az ügyet a maga részéről elintéztnek tekintem és nem hajlandó estére elküldeni megbízottait a megjelölt helyre.

Gherman Dante dr. segédei, miután László Lipót dr. elzárkózott a lovagias elégtételadás elől,

egyoldalú jegyzőkönyvet vettek fel, melyben az ügyet a lovagias szabályai szerint elintéztnek jelentették ki.

Az egyoldalú jegyzőkönyv egyik példányát elküldötték dr. László Lipótnak, a másik példányt pedig betervezték a katonai becsületügyi választmányhoz és így előreláthatólag ennek az ügynek a katonai becsületbíróság előtt is lesz folytatása.

„Anyám is, apám is meghalt és nem is ismertem őket.“ Demetrescu Magda, akiből Miss Románia lett tegnap, árván nőtt fel rokonainál.

Bucurestiből jelentik: Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója részletesen beszámolt a Miss Romania választás lefolyásáról. Demetrescu Magda, kit a sok szép leány közül a legszebbnek talált a zsűri és a Miss Romania címmel tüntette ki, áll ma a főváros érdeklődésének központjában. Mindenféle ünneplik az ország legszebb leányát, aki az újságírók előtt hosszabb nyilatkozatot tett.

Miss Románia elmesélte, hogy Bucurestiben rokonainál lakik, mert nincsenek szülei.

— Apám is, anyám is meghalt és nem is

ismertem őket. Apámra még valahogy vissza tudok emlékezni — mondotta — még megmaradt emlékeimben egy magas, barna férfinak az alakja, aki akkor halt meg, mikor öt éves voltam. Anyám? Őt egyáltalán nem ismertem mert nem sokkal születésem után meghalt. Nagynéném nevelt fel, akiről sokáig azt hittem, hogy ő az én anyám.

Miss Románia nagyon boldog és türelmetlenül várja, hogy utnak induljon Calveston felé.

1 TELEFON 20.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

TELEFON 20.

Premier!

Ma d. u. 6, 7 és 9 órákor

Premier!

„CAREVIC“ Petrovich Szvetiszláv-val.

Énekbetéttel. — Rendes olosz helyrak.

Jön! Dosztojevsky regénye, LON CHANEY-vel: „Félkegyelmű“ Jön!

Irodalom és művészet

* Az aradi városi színház heti műsora. Szerda este fél 9 órákor: Pajtásházasság (C. bérlet.) Csütörtökön: A Chicagói hercegnő előkészületei miatt nincs előadás. Pénteken este fél 9 órákor: A chicagói hercegnő (operettpremier.)

* Suciu Vasilie előadás az aradi iparosok szabadegyetemén. Szerda este 9 órai kezdettel Suciu Vasilie, az aradi felsőkereskedelmi iskola igazgatója tart igen érdekesnek ígérkező előadást: „Az iskolai oktatás a múltban és a jelenben“. Az előadás iránt, amely az aradi iparosok szabadegyetemének ezévi nyolcadik kultúrestje, igen nagy az érdeklődés. Előadás után az Iparos Otthon zeneművészeiből alakult trió fogja szórakoztatni a közönséget. Belépődíj nincs, vendégeket szívesen lát az igazgatóság.

* A Kölcsey-egyesület szezonzáró irodalmi estje. Szép számu közönség előtt tartotta meg ma este a Kölcsey-egyesület szezonzáró irodalmi estjét, amelyet a magyarság két halhatatlan költője, Petőfi Sándor és Jókai Mór emlékének szentelt. Dr. Olosz Pál szépen felépített megnyitóbeszédét a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Dr. Szántó Zsigmond „A magyar lélek Európa iskolájában“ cím alatt igen érdekes és értékes felolvasást tartott, aminek megérdemelten nagy sikere volt. Fetter Irén hangversenyekesnő, dr. Szelle Károly zongorakísérete mellett, Petőfi megzenésített verseiből adott elő igaz művészettel. Igen tetszettek Balogh Ernő dr.,

hadifogságáról elmondott visszaemlékezései. A Katholikus Dalkör végül Szabóczy János karmester vezetése alatt, két megzenésített Petőfi-dalt adott elő nagy tetszés mellett. A szezonzáró est minden tekintetben fényesen sikerült.

* Pajtásházasság. Ma, szordán este másodszer lesz a közönségnek alkalma Lakatos pompás darabjában, a Pajtásházasság-ban gyönyörködni, amely tegnap este olyan forró sikert hozott a lelkes prózai művészgárdának, amilyenre már régen nem volt példa. Nem is csoda, mert a kitűnő előadás olyan pompás összjátékban pergett le Fekete Irén, Gaál Piri, Károly Klári, Jávör, Horváth és Földes művészi teljesítményével, ami ezt a kiváló ensemblét ismét közelebb vitte a népszerűség csúcspontjához.

* Chicagói hercegnő. A Chicagói hercegnő pénteken, március hó 22-ikén este tartja diadalmas bevonulását az aradi városi színház színpadjára, hogy a mi színházunknak is meg legyen az idény ragyogó sikere. Gondos előkészületek előzik meg a bemutatót, és épen ezért csütörtökön a magyar színház nem tart előadást, hogy a pénteki premier méltó módon kerülhessen a közönségünk elé. A szebbnél-szebb ének- és táncszámok bőséges alkalmat nyújtanak művészi operettegyüttesünknek ragyogó képességei érvényesítésére. Viola Margit, L. Kiss Mariska, Dancs Ica, Balázs, Gyöző, Rudas és Kun Dezső kezeiben vannak a vezetőszerpek, ami biztos záloga a legforróbb sikernek. A Chicagói hercegnő péntektől kezdve megszakítás nélkül uralja a műsort.

DARMOL
CSOKOLADES NASHARKO
ENYHE-GYORS - BIZTOS

Egy aradi párbaj története

Amikor Ottenberg Tivadar provokálta Dick Samut.

(Arad, március 19.) Ma délután kísérték nagy részvét mellett örök nyugalomra Dick Samu aradi órást és látszerészt.

Dick Samu az aradi iparostársadalomnak régi kipurált, érdemekben gazdag tagja volt, akinek halála Aradon osztatlan részvételet kellett. A látszerész-szakmának kitűnő ismerője volt, mert első között volt mint önálló mester. Dick Samu maga mint ember érdekes egyéniség és igazi karakter volt. Mint egyszerű iparosban sok gavallérvonás nyilatkozott meg. Rátartó, gerinces és bátor ember hírében állott. Most, hogy eltávozott az élők sorából, egy igen érdekes esetet említek fel, mely akkor az egész országban szenzációt keltett és a lapok hőven foglalkoztak a ritkaság számba menő esettel.

Több, mint husz évvel ezelőtt történt, hogy Dick Samu valami üzleti ügyben felkereste Ottenberg Tivadar udvari tanácsost, az Aradi Első Takarékpénztár akkori vezérigazgatóját. Hogy a vezérigazgató iradjának tapasztázott ajtaja mögött mi történt, azt nem sikerült annak idején a nyilvánosságnak megtudni. Tény azonban, hogy a vezérigazgató és a látszerész súlyosan összeszólkoztak. Ebből a feltűnést keltő afférből lovagias ügy, majd párbaj lett. Ottenberg Tivadar Müller Károly, Aradváros akkori országgyűlési képviselője és dr. Pálmay Lajos közjegyző útján provokálta Dick Samut. A látszerészt nem riasztotta vissza a provokálás és szintén megnevezte megbízottait: Boros János az Aradi Közlöny lapkiadóvállalat igazgatóját és Bauer Géza borkereskedőt. A segédek összeültek és megállapították, hogy az affért csak fegyveres uton lehet elintézni. Nyomban meg is állapodtak a párbaj feltételeiben. Pisztolypárbaj kétszeri golyóváltással, a párbaj színhelye a Csálai-erdő.

A párbaj másnap megtörtént minden sebesülés nélkül. A lovagias ügy akkor Aradon nagy feltűnést keltett, különösen azért, mert teljesen szokatlan volt, hogy egy iparos kiálljon párbajozni. Akkoriban hasonló eset csak egy történt még Pozsonyban, ahol gróf Somlích János nagybirtokos kastélya renoválása alkalmával annak a gyanújának adott kifejezést, hogy az abban az időben a kastélyban történt nagyobb lopás tettesége egy budapesti nagy kárpitós cég főnökének a fia, aki egyszerű munkás gyanánt a kastélyban dolgozott. Később kiderült, hogy a kárpitóssegéd ártatlan és akkor a gróf fegyveres elégtételt szolgáltatott a kárpitóssegédnek. Lits Antal.

DELEJ LÁSZLÓ

bank- és váltóüzlet

A magyar osztálysorsjáték főarúslója
Budapest, VII., Erzsébet h. ut 34

Legnagyobb főnyeremény szerencsés esetben
500.000 pengő = cca 15.000.000 lel.

Jutalom és nyeremények:

300.000 pengő = cca 9 millió lel.

200.000 " = " 6 " " "

100.000 " = " 3 " " "

stb. stb. több mint 8 millió pengő cca.

250 millió lel készpénzben.

A húsvások április 12 én kezdődnek.

A sorsjegyek hivatalos ára költséggel együtt:

Egész: 24 pengő 50 ml. 740 lel.	Fél: 12 pengő 50 ml. 380 lel.	Negyed: 6 pengő 50 ml. 200 lel.
---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

Figyelem! Levegő szerűbb, ha mi denk a vételm rendel és a pénz nemze köi nosza a a vá von va-v bank úján ki- b-

Simon Böske bálja.

Miss Európa a reflektorok keresztüzében. — Három lépésenként kézzől-kézre adják a bálkirálynőt. — Simon Böske tolettje.

Vasárnap este zajlott le a Gellért-szállóban az a bál, amelyet a budai hölgyek rendeztek Miss Európa tiszteletére. A bárról az egyik budapesti lap az alábbi érdekes tudósítást közli:

A Gellért-szálló nagy márványcsarnokát vasárnap este ismét kivilágították. Felgyújtották a nagy csillárokat, a ragyogó kandellábereket és a vakító fénybe bevonult Miss Európa. A kerek hall közepére trónszékét állították, abba ült bele bágyadtan, elnyitva.

Egy dzseszband valami vad amerikai melódiát játszott. Frakkos rendezők siettek fontoskodva fel és alá, világoskék rendezői szalaggal a gomblyukban. Fényképezők reflektorokat szegeztek fenyegetőleg Miss Európának. Egyszerre három fényező borította fénykévékébe és kattogtak a fényképező masinák.

Miss Európa csak ült, hallgatva, kissé anatókozva. Jobbra ült tőle egy hölgy aranyban, balra egy vörösben. Miss Európa feketében volt. Testhez tapadó fekete ruhában. Haja, amelyet hullámokba fésül, hátul a vállát verdesi. Arcán lehelletnyi pir, amely alól elővilálan hamvas tejfehér bőre. Talán ez a legszebb rajta, ez a márványszerű különös testszín, a mely elvakít a fekete ruhából. A szája néha mosolyra húzódik, nagyon ritkán. Az ajkai bordóra vannak ruzsozva, vastagon. Lehet, hogy a folytonos fényképezés miatt. Ha mosolyog, látszanak a fehér fogak. A nyaka hosszú, szinte rendellenesen hosszú hattyunyak és vékony, de ez teszi érdekessé. A vállcsontjai látszanak. Ha meghajol, két sötét van a nyaka alatt.

A fekete ruhája teljesen egyéni. Mint lepél tapad a testére, szorosan. Egészen rövid, jóval térdnél felül ér. Szinte szokatlan a mai hosszuszoknyás divatnál. Elöl kis dekoltázs van. Ezüst strassz pántok fogják meg a kivágást és a vállon keresztül húzódnak a hátra, ahol derék alatt kezdődik a ruha. A tejfehér bőrén átülnek a csontok. Olyan sovány Miss Európa szinte sajnálni lehetne. A derekáról

uszályszerűen, külön könnyű selyemrészek omlanak, szinte szállnak utána, amint feláll és járni kezd.

Most előtűnnek fehér karjai, amelyek eddig a trónszék támlájára dobott hermelinköpenyben vájkáltak. Egészen vékonyak a karjai és nagyon keskeny, hosszúujjú csillagó körmű ujjakban végződnek.

Vékonyak és izomnélküliek, de nagyon formásak és finomak a lábszárai, amelyek a legutolsó divat szerinti lesült színű selyemharisnyát visel. A ipője, amibe kis lábát bujtatta, fekete selyem, ezüst csatokkal.

A járása természetes. Minden affektálás nélküli, nyugodt, elegáns járás. Látszik, hogy Drezdában Mária Wigmannal tanult táncolni.

Ez a nő a Széchenyi-bálba való. A közönség, amely körülveszi, nem egészen. Nagyrészt öreg urak frakkban. És egészen fiatalok szmokingban, amerikai némszínűségekre emlékeztető hajszőrényvel.

Felkéri táncolni. Kis akacsonty, kövér öreg urak és a kis jampecek kézzől-kézre adják. Mindenki, aki felkéri, kezét csókol neki. Három lépés tánc következik. Akkor jön egy másik táncos és ekkor. Megint egy kézcsoák a táncos és egy kézcsoák a felkérő részéről.

Benéznek a terebe a külföldiek is, akik a Gellértben laknak. Egy hölgy a kis kutyájával, s három borzasztó kövér démon. Szomorúan veszik tudomásul, hogy Miss Európa sovány és karcsú. Abban bizakodtak, hogy olyan kövér, mint ők.

Féltizenkettő van. Közben még öt pózban lefotografálták Miss Európát. A dzsesz valcert játszik. Miss Európa magára magára veszi a fehér hermelin-palástját és elindul az étterembe. Letagadhatatlanul nagyon szép. Kiri a környezetéből. Lassan sétálva megy, azután eltűnik az ajtó mögött. A valcer lassan száll utána. Egy öregur kijelenti, hogy soha többet nem táncol. A valcert, amit Simon Böske táncolt vele, megőrzi haláláig.

(keövy).

A spanyolnáthát

és minden más meghűléses betegséget legbiztosabban az ezerszeresen bevált

Aspirin

tablettákkal

küzdhetjük le.

Vásárlásnál kimondottan Aspirint kérjen és ügyeljen az eredeti „Bayer”-csomagolásra, a zöld-fehérszínű zárójeggyel.

A cár szemmel láthatóan jól érzi magát és valósággal felelelt e házasság következtében és most arra törekszik, hogy felesége helyzetét kifeje és szabályozza. Valószínű, hogy ez is sikerülni fog, amint hogy minden nagyobb zökkenő nélkül sikerült az új asszonyt behozni a régi palotába és befogadtatni a cári családba. Hír szerint a közel jövőben kihirdetik a házasságról szóló ukázt és ezzel megkezdődik a cárné külföld által való elismerésének folyamata is.

Husvét keddjéig működik a népkonyha

Az interimár-bizottság mai ülésén Kovács János dr., a népkonyhák vezetője beszámolt arról, hogy a népkonyha céljaira eddig 456.866 lejt használtak fel. A még rendelkezésre álló pénzből már csak péntekig tudja fenntartani a népkonyhát és ezért az interimár-bizottság intézkedését kéri arra vonatkozólag, megszűnik-e a népkonyha vagy sem. Beszámolt végül arról, hogy összesen 30.500 adagot adtak ki és az étel adagja átlagosan 15 lejtbe került. Az interimár-bizottság rövid vita után elhatározta, hogy újabb százezer lejt szavaz meg a népkonyha céljaira. A konyha husvét keddjéig működik és azután végérvényesen megszűnik. Elhatározták, hogy a magyhat péntek délután csak kenyert adnak a munkanélkülieknek és az így megtakarított összegből husvét vasárnapján ünnepi ebédet kapnak.

— Kaszab Aladár főokvégrendelete. Budapestről jelentik: Ma délelőtt bontották fel Kaszab Aladár 2. számú főokvégrendeletét. Az elhunyt a Teréz-körút 36. szám alatti hárszvénytársaság összes részvényeit a Magyar Tudományos Akadémiának hagyta. A jövedelem 50 százaléka évente kiadásra kerülő díjak céljaira fordítandó. Tíz százalékot juttat a tiszta jövedelemből a budapesti kereskedelmi akadémiának, az országos iparegyesületnek, a budapesti áru- és értéktőzsde segélyegyletének, öt százalékot a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének, a numerus clausus fennállása esetén tíz százalékot a zsidó hitközségnek a külföldön tanuló zsidó ifjak támogatására, ha azonban a numerus clausus megszűnik, akkor ugyanezre a célra, vallásfelekezetre való tekintet nélkül. A Szabadság-tér 11. szám alatti házát a zsidó hitközségre hagyta. Kaszab Aladár összvagyonát 2 millió pengő,

APOLLO

Ma, szurdán 5, 7 és 9-kor

URANIA

WAGNER halhatatlan mesterműve

Utóljára

A Nürnbergi mesterdalnok

Lya Mara

legjobb filmje

vigopera. :-: Eredeti zene. Kibővitett zenekar

Mary Lou

II. Sándor cár szerelmi regénye.

A cár barátnője. — Hogyan kényszerítette az udvart a cárné elismerésére? A dolt osztrák-magyar követ bizalmas jelentése az akkori külügyminiszternek.

(Bécs, március 19.) II. Sándor orosz cár első feleségének halála után nőül vette Dolgoruky hercegnőt, aki azelőtt barátnője volt és akitől több gyermeke származott. Hogy a cár miképp emelte fel a megillető rangra új feleségét és miképp ismertette el az udvarral, igen érdekes, eleddig még nyilvánosságra nem hozott titkos jelentésben számolt Haymerle akkori külügyminiszternek, gróf Kálnoky Gusztáv pétervári osztrák-magyar nagykövet. A jelentés érdekesebb részei a következők:

A cárnak Dolgoruky Katalin hercegnővel való házasságáról — írja az 1881-ben kelt jelentés — hivatalosan még senki sem vett tudomást, mivel az erről szóló ukázt sem hozták nyilvánosságra, ha mindjárt azt a szenátus tudomásul is vette. Az ukáz értelmében a cár új felesége felvette a Juriewsky hercegnő címet és beköltözött a cári palotába. Lakosztálya a cár lakosztálya fölött van a második emeleten, de a cselédsége más livrét visel mint a cár szolgaszemélyzete. Nagy nehézségbe került a cárnak az, hogy az egykori ud-

varhölgyet ténylegesen is felemelje a cárnői méltóságba és azt elismertesse az udvarral. Ezt a fokozatos pozícióba helyezést nagy körültekintéssel és ügyességgel oldotta meg a cár. Az udvar előkelőségeit és különösen azokat a nagyhercegnőket, akik az elhalt cárné barátnői voltak, sajátkezű levéllel hívta meg több ízben intim ebédekre, ahol azok megismerkedtek az új cárnéval. A bemutatkozás persze nem a szokásos ceremóniák közben ment végbe, hanem úgy, hogy a cár beszéd közben így szólt a bemutatandó személyiséghez:

— Azt hiszem, ön még nem ismeri feleségemet.

Erre Juriewsky hercegnő odajött és egy kézzel a fejét ért az aktus. Érdekes, hogy még azok is, akik azelőtt a leghatározottabban elleneztek a cár házassági szándékát, most mind eljönnek az ebédekre és boldogok, ha Juriewsky hercegnő mellett ülhetnek. Úgy látszik Oroszország nem a karakterek hazája.

H I R E K.

Miss Influenza.

Miért ne?... Ha már minden jobb mezővárosban akad belőle egy, vagy kettő, igazán megérdemli ő is a „miss“-címet és jelleget. Az influenza. Így legalább stílusos, divatos és korszerű az édes.

Még nem láttam sétálni dében vagy este a korzón, egyáltalán nem tudom elképzelni, milyen formájú ez a fehérség, mert még fényképére sem akadtam sehoh, csak egy karrikaturája ötlött szemembe minap egy régi Simplicissimusban. Mit mondjak: azon nagyvonalú csunya volt. Ezt akkor rajzolták róla, amikor Berlinben aratta sikereit. Lehet, hogy egy kicsit szubjektív volt iránta a rajzoló. Mindenesetre, ha látni lehetne, ha megjelenne egyszer valahol, nem volna valami vonzó látványosság. Azt hiszem, hogy piros és színpogós orra van, zavaros szemek pedig bambán merednek a semmibe. Bizonyosan kócos és sápadt és lompos, de fáradhatatlan turnézó. Volt Berlinben és Pesten és most itt van Aradon. Láthatatlanul rejtélyesen, titokzatosan, mint egy fantasztikus regényhősnő, de itt van.

Veszedelemes egy nő ez a Miss Influenza. Nem kellett megválasztani semmiféle királynővé, magától lett azzá. Nem kellett neki könyörögni: jött saját jószántából, mert ő egy hipermodern nő, aki unja a főzést. Majd inkább ő! És ezen a téren megdöbbentő sikerei vannak. Egyenesen ellenállhatatlan. Akire egyszer ő szemet vetett, az el van intézve. Óvatosan, észrevétlenül odabújik kiválasztottjához, szájon csókolja (vagy talán orron: mit lehet tudni) és aztán nem lehet lerázni többé, csak akkor, ha ő is úgy akarja. Ugy ragad az emberre, mint a megunt barátónő és a tíz, ami belőle árad, egyre nő. Ez aztán az igazi szerelmi láz. Az ember fel se kel az ágyból, kábult és szédült a nagy öleléstől, bágyadtan omlik el egy-egy roham után, de ő telhetetlen. Elfúlad a lélekzet, nem szuperál az orr, megvörösödik, olyan lesz, mint az övé és ha nagy a tűz, gyakran begyullad tőle a tüdő is. Még egyetlen szerencse, hogy Miss Influenzának sietős az utja és így nem szereti a hosszú viszonyokat. Csak pár napos lehonokba megy bele, akár nyáron Szovátián az asszonyok. És aztán tovább. Mi volna, uristen, ha felvenné az aradi szépek konzervatív szokásait és nem menne le hónapokig az emberről?... Még rá gondolni is rossz.

Ugy hallatszik, hogy Keztyű már unni magát Aradon Miss Influenza és rövidesen utra kel szebb tájak, talán ép Athén felé.

Tessék elhinni: nincs rajta csodálmiváló. Mit is csinálna itt, ebben az unalmas, pietykás provinciavároskában egy ilyen világhíresség hosszabb ideig?... Saját jól felfogott érdekében kezd pakolni öngyászát. Nem akarja ezzel a vidéki kiruccanással lerontani kitűnő hírét.

Fóthy Ernő.

— Időprognózis. Tulnyomórészt derűs idő várható, további lassu hőemelkedéssel.

— Előkészületek az egyesülési ünnepre. Bucurestiből jelentik: Maniu miniszterelnök felhívta a pártvezéreket, hogy vegyenek részt az egyesülési ünnepen és az ünnepet előkészítő bizottság munkájában. A Lupta értesülése szerint Maniu ebben az ügyben meg is látogatta Bratianu Vintilát.

— Boris király házassága. Szófiából jelentik: Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy az olasz királyi pár hozzájárult Giovanna hercegnőnek Boris bolgár királlyal való házasságához, azzal a kikötéssel, hogy a pápának is bele kell egyeznie a frigybe. Ugy hírlik, hogy a pápa hozzájárult ahhoz, hogy a hercegnő az ortodox rítus szerint kösse meg házasságát, ha továbbra is hú leánya marad a katolikus egyháznak. Így most már csak a házasságból származandó gyermekek vallásának kérdése szorul tisztázásra.

— Anya és gyermeke sugárzik az örömtől, mert a kellemetlen csukamájolaj helyett mezváltás a jóízű Jemalt.

Keztyű, Fűző, Sérvkötő

legnagyobb választékban, legelősebb áron csakis

L. Steinhübel speciális szaküzletében

Arad, Strada Alexandri 1. kapható.

— Az iskolák husvétli szünete. Bucurestiből jelentik: Az iskolák husvétli szünete március 23-án kezdődik az összes tanintézetekben.

— Az aradi szállodák városi illetéke. Ma a szállodák városi illetéke ügyében döntött a város. A kérdés az Interimár bizottság mai ülése elé került, ahol Berzovan János pénzügyi szolgálati főnök bejelentette, hogy a Fehér Kereszt 90.000 lejt, a Központi 66.000 lejt, a Vadászkiért 40.000 lejt, a Dacia 30.000 lejt ajánlott fel pausáléként. A kisebb szállodák is sorban felajánlottak egy pausálösszeget, amely majdnem ugyanannyi, mint a múltévi volt. Az interimár bizottság elhatározta, hogy az elsőrendű szállodák közül csak a Fehér Kereszt és a Vadászkiért ajánlatát fogadja el, míg a Dacia és a Központi szállodáknál naponta inkasszálják az egyes utasok után a nyok lejes városi illetéket. A kisebb szállodákra a következő illetéket vetették ki: Horváth-szálló 36.000 lej, Szép György 8000 lej, Falk Mór 5000 lej, Fleiszig 4000 lej, Porczán 4000 lej, Bogdán Miklós 5000 lej, Deutsch 3500 lej, Grünblatt 3000 lej és Kovács Lajos 1500 lej évenként.

— A régenstanács felvilágosítást kért a Link-ügyről, az aradi törvényszéktől. Link Jakab kárpitósmester, aki most tölti egyhónapos fogházbüntetését az aradi ügyészség fogházában, mielőtt bevonult volna a fogságba, ügyének újrafelvételét kérte, amit azonban elutasítottak. Link ekkor a régenstanácshoz fordult és kérte ügyének felülvizsgálását. A régenstanácstól ma leirat érkezett az aradi törvényszékhez, amiben kéri erre az ügyre vonatkozó aktáknak és véleményének felterjesztését a régenstanácshoz.

Dosztojewszkij: FELKÉPVÉLMŰ

Len Chaney

parádés filmje

Jón! Erzsébet-slágermozgóba

— A liszt, kenyér és husarak emelését kéri a maximáló bizottságtól. Holnap dében tartja ülését az aradi maximáló bizottság, a melyhez — mint ma megirtuk — több kérvény érkezett be. A legfurcsább áremelési kérelem az, amely a lisztárak ügyében érkezett. Itt nem az aradi malmosok, hanem Kolb Ede kisszentmiklósi malomtulajdonos kérte a bizottságot a liszt árának emelésére. Kolb a következő lisztárakat javasolja: fekete liszt 9 lej, félbarna 11 lej, fehér liszt 12 lej, luxusliszt 13 lej kilogrammonként, a malomnál átvéve. Ehhez még kilogrammonként 55 banit számítanak a közvetítő kereskedők részére. Az interimár bizottság előreláthatólag visszautasítja az illetéktelen helyről jövő kérelmet. A pékek sem maradtak el és engedélyt kértek arra, hogy 1.50 lejjel emelhessék a kenyér árát kilogrammonként. Bizonyára az ő áremelési akciójuk is csődöt mond. A mészárosok nem adták még be kérvényüket, de már bejelentették, hogy nagyobbarányu emelést kérnek. Remélhetőleg az interimár, illetve maximáló bizottság meghusit minden áremelési kísérletet, amely a fogyasztóközönség újabb megterhelését célozza.

— Felmentett gőzmosodatulajdonos. Apró István Origire Alexandrescu-ucca 56. szám alatti gőzmosodatulajdonos állott ma a törvényszék előtt, aki ellen a gázgyár lopás miatt tett bűnvádi feljelentést, mert állítólag az ipari gázt világításra is felhasználta. A bíróság azonban, miután a vád tárgyát képező bűncselekményt nem sikerült bebizonyítani, Aprót felmentette.

— Halálozás. Arad társadalmi életének egyik tiszteletreméltó és ismert tagja hunyt el ma, Fischer Adolf ny. államvasuti felügyelő személyében. Fischer Adolf, akit 65 éves korában ért utól a halál, 35 évet töltött el a vasuti szolgálatában. Fiatalabb korában állomásként volt Zámon, majd Aradra került, az üzemvezetőséghez, ahol elérte a felügyelői rangot. Leikiismeretes és minden tekintetben kiváló tisztviselő volt, kit munkásságáért a koronás arany érdemkereszttel tüntetett ki a királyi kegy. Az elhunytat leánya, dr. Sebestyén József borojenői ügyvéd felesége és három fia — az egyik: István, orvos Párisban, a másik kettő kereskedő Nizzában — valamint a nagy kiterjedt rokonság gyászolja. Fischer Adolfot holnap, szerdán délután 4 órakor helyezik örök nyugalomra a Munkácsy Mihály-ucca 3. szám alatti gyászszobából.

— Özvegy idősebb Eftimie Sándorné folyó hó 18-ikán délután 5 órakor hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 20-án délután fél 6 órakor lesz a felsőtemetői gyászszobából.

— Az uccán csak járkalva szabad árulni. A város vezetősége ma betiltotta az uccai árusoknak, hogy az uccán árulva, egyhelyben árulhassanak. Az uccai árusok csak vándorárusok lehetnek és csupán egyes, kivételes esetekben adnak hadirokkantaknak engedélyt arra, hogy a kifűt, vagy más árut egyhelyben árulhassanak.

— Gafencu beszámolt külföldi utjáról. Bucurestiből jelentik: Gafencu külügyi államtitkár tegnap este jelentést tett Mironescu külügyminiszternek külföldi missziójáról, ma este pedig Maniu Gyula miniszterelnöknek számolt be a kisebbségi kérdés genfi vitájáról és az optáns ügyről. Ma délelőtt a külügyminiszteriumban fontos tanácskozást tartottak az utóbbi hetek külpolitikai aktivitásával kapcsolatban. Értesülésünk szerint a kormány Titulescu és Gafencu tárgyalásai alapján elhatározta, hogy nem tesz további koncessziót azoknál, amelyekhez a san-remói konferencia már hozzájárult. Langa Rascanu a legközelebbi napokban Bécsbe utazik a tárgyalások folytatására.

— Nyomtalanul eltűnt a Magyar Párt prágai igazgatója. Prágából jelentik: A brünni Lidove Novini értesülése szerint dr. Flachbart Ernő, a Magyar Párt irodájának prágai igazgatója, akitől utlevélet a vizsgálóbíró a Tuka-ügyből kifolyólag elvette, három nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt.

— Blank Mór felgyógyult. Bucurestiből jelentik: Blank Mór, a Marmorosch Bank elnöke igazgatója, aki egy évnél hosszabb ideje egy bécsi szanatóriumban kezelés alatt állott, tegnap este hazaérkezett. A bankvezér teljesen felgyógyult és újból átvette bankjának vezetését.

— Öngyilkos lett Szeged tisztii főorvosa. Szegedről jelentik: Dr. Berkes Dezső, Szeged városának tisztii főorvosa öngyilkosságot követett el és ma reggel, anélkül, hogy eszméletét visszanyert volna, meghalt.

Megjelent

Czelnai Eszter

magyarító képekkel ellátott cukrászat és hideg büffé

tankönyve,

melyből tanfolyam nélkül is elsajátítható a cukrászat és hideg büffé. — Kapható volt Eötvös-u. 7.

— Összeütközött egy autó a kisvasúttal. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt ma este fél 7 óra tájban a Fehér Kereszt szálloda előtt. Az Avram Iancu (Szabadság) térről elindult kisvasut elé az Eminescu (Deák Ferenc) uccából hirtelen egy autó került, amely az 558. rendszámot viselte. Az autó oly ügyetlenül fordult, hogy nem tudta kikerülni a feléje tartó kisvasut mozdonyát és így azzal összeütközött. Szerencsére úgy a softőr, mint a mozdonyvezető fékezett és így a karambolnak súlyosabb következménye nem lett, mindössze az autó egyik oldala sérült meg.

— Új rádiókönyvek érkeztek Kerpelhez.

— Magzatelhajtás miatt letartóztattak egy pankotai asszonyt. A pankotai csendőrség őrizetbe vette Petcut Anna 31 éves pankotai asszonyt, akit azzal gyanúsítanak, hogy magzatát elhajtotta. Az asszonyt bekisérték az ügyészség fogházába.

— **Bérbeadták másnak a földjét.** A törvényszék Orezeanu—Mager tanácsa Dragos Floric, Dragos Katica, Tomas Traian, Muncerant Petru és Branduan Nicolai pécskai lakosokat 15—15 napi elzárásra és 500—500 lej pénzbüntetésre ítélte, mert Katona József, Borosik József, Kovalik József és Barocsik István tornyai lakosoknak 2—2 hold olyan földet adtak 2000—2000 lejért bérbe, ami nem képezte tulajdonukat.

— **Beugrott a kutba.** Negru Katalin erdőhegyi lakos, aki idegbaja miatt már többször állott orvosi kezelés alatt, tegnap beugrott a kutba. Amikor az öngyilkosságot felfedezték, már halott volt.

SOCIETATEA GOVORA- CALIMANESTI

Március 20-án kezdődik a szállodai szobák kibérlése a Govora és Calimanești fürdőben.
A tavalyi árakhoz képest

15%-os leszállítás !!

Érdeklődők forduljanak a következő címre:
BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU 44

Április 1-én kezdődik a
Caciulata

Ásványvíz kiárusítása. Radioaktív gyógyvíz, jávalva a vese, máj és a húgyhólyag (hugykó, homok) megbetegedéseinek, köszvénynek és érelmeszesedésnek.

Szállítás előzetes fizetés ellenében:

Lej 600— 25 üveg à 1 liter

Lej 1100— 60 üveg à 1 liter

loco Jibla állomás. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ingyen prospektus. — Rendelések

Administrația Băilor Calimanești
elismondók.

— **Törvényszéki hírek.** A radnai csendőrség az elmúlt év folyamán egy nagyszabású vasuti tolvajlást leplezett le és megállapította, hogy Farkas Miron radnai lakos hónapokon keresztül rendszeresen lopkodta az állomásra érkező árukat. Farkas, mielőtt letartóztatták volna, megszökött. Luci Roman, Farkas János, Stana Miron, Stana Partenie, Igre Sebastian, Stan János, Hotasi Danila, Lungin Popa, Pele Alex, aki jelenleg a szebenmegyei Kunca állomáson főnök, állottak ma ezzel az ügygel kapcsolatban az aradi törvényszék előtt, orgazdaság vádjával terhelve. A törvényszék azonban a vádlottakat bizonyítékok hiányában felmentette. — A bíróság Malus János és Fürster Antal zsigmondházi lakosokat, akiket azzal vádolt az ügyész, hogy a múlt év augusztus hó 9-ikén 3000 lej értékű holmit loptak el Slobod Mihály lakásáról, bizonyítékok hiányában felmentette a vád alól. — Pinteá Péter siklósi munkást, aki szeptemberben gazdájától, Florea Drezdán siklósi lakostól, 3000 lej értékű gabonát lopott, 1 havi fogházra ítélte a törvényszék. — Pascu János béres felett ítélték a délután az aradi törvényszék. Pascu gazdájától, Juhász János szentgyörgyfalvai gazdálkodótól buzát lopott és ezért 15 napi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Április 5-én

kezdődik a cseh szlovák osztálysorslaték főhúzás és tart naponta húzással május 13-ig. 40.000 000 csehszl. kor. kerül kiadásra és egyetienegy sorjegygyel tizmillió lelt nyerhe. Rendeljen azonnal egy sorjegyet a szerencséséről közismert

Ungár Bankháznál Kosice, Malom-u. 20.,

hogy boldogságot és jólétet magának örökre biztosítsa. Árak: $\frac{1}{2}$ soral. 2000 lel, $\frac{1}{4}$ — 1000 lel $\frac{1}{8}$ — 500 lel, $\frac{1}{16}$ — 250 lel. Ne szalassza el az alkalmat!

Sulyos incidens a közoktatásügyi minisztériumban.

Ghiteșcu és dr. Hatiegan kolozsvári egyetemi rektor afférje. Costachescu vizsgálatot indított Ghiteșcu ellen.

(București-i tudósítónk távirata.) Ma délelőtt sulyos incidens játszódott le Ghiteșcunak, a közoktatásügyi minisztérium elemi iskolai szakosztálya igazgatójának hivatali szobájában. Az affér Ghiteșcu és dr. Hatiegan Emil, a cluji egyetem rektora között folyt le, aki átnyújtott az igazgatónak egy listát, a cluji iskolaellenőrző személyzet áthelyezéséről, amihez az államtitkár már megelőzőleg hozzájárult. Ghiteșcu sértő meg-

jegyzést tett Hatieganra és azt állította, hogy a cluji tanügyi személyzet körében intrikák folynak.

A vita mind hevesebbé vált, végül is Hatiegan eltávozott az irodából és azonnal jelentést tett Costachescu közoktatásügyi miniszternek, aki nyomban elrendelte a vizsgálatot és elégtételt ígért Hatieganak.

— **Kisfaludi Strobl Zsigmondot bízták meg Rákosi szobrának elkészítésével.** Budapestről jelentik: Ma tartotta alakuló gyűlését a Rákosi-szoborbizottság. A szobor elkészítésével Kisfaludi Strobl Zsigmondot bízták meg, akinek november 11-ig — az elhunyt magyar publicista születésnapjáig — el kell készíteni a szobrot, mert akkor leplezik le. A szoborbizottság elhatározta, hogy a husvét napokban a magyar néphez felhívással fog fordulni, hogy járuljon hozzá a szobor felállítási költségeihez, nehogy csak egyedül Rothermere lord viselje ezt a nagy költséget. Ripka főpolgármester levélben referált a lordnak a közgyűlésről.

— **1400 éves a Szent Benedek-rend.** Budapestről jelentik: A Szent Benedek-rend ma tartja alapításának 1400 éves jubileumát. Ez alkalmából a rend székhelyei világszerte megünneplik a majdnem másfél ezer éves évfordulót.

A SÁRGA LILIOM

BIRÓ LAJOS regénye. — Főszereplője:

BILLIE DOVE és GILBERT ROLAND

A
RABSZOLGAVÁSÁR

című gyönyörű filmrejekben

Jön csak az URANIA BA.

— **Az új magyar hóhér megkezdte működését.** Balassagyarmatról jelentik: Az új magyar állami ítélvégrehajtó, Kozarek ma kezdte meg működését. Tegnap reggel hirdette ki a bíróság a két-abonyi családirtó Ferenczi Pál előtt, hogy a kormányzó elutasította kegyelmi kérvényét és szabad folyást engedett az ítélet végrehajlásának. A családirtót azonnal levezették a siralomházba és táviratilag értesítették az új hóhért, hogy azonnal utazzon Balassagyarmatra. Kozarek még tegnap megérkezett és megtette az előkészületeket. Ma reggel elővezették az ítéletet a fogház udvarán felépített akasztófa alá és Kozarek végrehajtotta az ítéletet.

— **Megadóztatják a nőtlen férfiakat Törökországban.** Angorából jelentik: A török parlament elé egy javaslatot terjesztettek a nőtlen férfiak megadóztatása tárgyában. A javaslatot kiadták az illetékes bizottságnak.

— **Makacs öngyilkosjelölt.** Budapestről jelentik: Kisoroziban Demény Sándor gazdálkodó háromszor egymásután felakasztotta magát, de a szomszédok mindannyiszor idejében észrevették az öngyilkosságot és levágták a kötélről. A notórius öngyilkos busan mesélte el, hogy elhagyta a felesége és azért akart megválni az élettől. A szomszédok az akasztott ember köteleit feldarabolták és jó áron eladták, az így befolyt pénzt pedig átadták Deménynek. A javíthatatlan öngyilkosjelölt erre elment a kocsmába és a kötélért kapott pénzt egyszerre elitta, mire felvidult és megígérte, hogy többé nem kísérletezik az öngyilkossággal.

— **Hamis nevet mondott be egy tettenért tolvaj.** Az Avram Iancu (Szabadság) téri Reichbazarban ma délelőtt tettenértek egy embert, amikor egyes árukat el akart lopni. Átadták a tolvajt a rendőrségnek, ahol azt mondotta, hogy Dobre Tanasenak hívják. A vizsgálat során azonban megállapítást nyert, hogy hamis nevet mondott be, mert az elfogott tolvajt Jonescu Dirigiu-nak hívják és már több ízben volt lopásért büntetve.

— **Az Újságíróklub ma, szerdán este megtartja szokásos táncestélyét.**

— **Friss Lithynia ásványvíz érkezett.**

— **Tisztán kell tartani a járdákat.** A rendőrség felszólítja a háztulajdonosokat, hogy házaik előtt a járdák tisztántartásáról fokozottabb mértékben gondoskodjanak, mert aki ezt elmulasztja, azt igen sulyos bírsággal fogják súítani.

— **Rendőri hírek.** Dobos József Pionirelor ucca 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki kerékpárját ellopta. — Marton István Calea Saguna 182. szám alatti lakos családja miatt bűnvádi feljelentést tett a rendőrségen Gencsi István fogtechnikus ellen. — A rendőrség Nicolai Oheorghe kamaszfi gazdálkodó ellen lopás miatt körözőlevelet adott ki.

— **Hansi Nieso Romániába jön.** Bécsből jelentik: Hansi Niese, a hírneves bécsi színész-nő vezetése mellett április 10-én romániai turnéra indul a bécsi Renaissancebühne együttesének egy része. A 14 tagból álló turnétársulat 5 napig Csernovitzban fog játszani, abban a városban, ahol Hansi Niese karrierjét megkezdte. Innen a társulat Bucurestibe, Constantába és Nagyszobanba megy.

Operáció — kés nélkül.

Az operációs elektród nyomán nem vérzik az operált testrészt. — Műtét után salát lábán távozik a beteg. — Szenzációs kísérletek a diatermiás tüvel.

(Bécs, március 19.) A késnélküli operációról, mint arról a napokban rövidesen meg emlékeztünk, nagyérdekességű előadást tartott az osztrák orvosegyesületben dr. Karl Hutter, az Eiseisberg-klinika első asszisztense. A nagyjelentőségű előadásról most az alábbi részleteket közölhetjük. Az előadás a többek között a diatermia áramának nagy jelentőségéről emlékeztet meg, arról az energiáról, amely a testben nagyfokú hőt tud előidézni és ennek révén vérbőséget, a vércirkuláció fokozását és a gyógyító folyamat gyorsítását. A diatermia árama megfelelő készülékek segítségével a testszövetet át tudja melegíteni olyan fokig, hogy a fehérje megalvad, sőt megszenszedik. Ezt a képességet újabban a sebészetben alkalmazzák és az operációs kés helyett az operációs elektródot veszik igénybe. Ez egy hegyes, vagy egy fémgömbbal letompított tű, amelyen át az elektromos hullámok bejutnak a test szövetébe. A második inaktív elektródot egy ólomlemezről alkotják, amelyet ráerősítenek a páciens karjára. Az operációs elektród a legerősebb áram mellett is teljesen hideg marad és ahol a testet érinti — a fehérjének a megalvadása következtében — fehér pörköt hagy maga után.

Eiseisberg klinikáján már számos sikeres kísérletet végeztek az új operációs eszközökkel. Az operációnak nagy előnye, hogy vér telenül lehet őket lefolytatni. A klinikai tapasztalatok azt mutatják, hogy a vérzések nemcsak az operáció alatt maradnak el, hanem a féltelmetes utóvérzések is szinte ki vannak zárva. A sebészek azt hiszik, hogy ez onnan van, hogy a nagy véredényeket a diatermiás tű nem nyitja meg, vagy pedig az elektromos áram megalvasztja a vért és nem enged kiömleni.

Legtöbb eredménnyel lehet alkalmazni ezt az új operációs módszert anyajegyek, szemölcsök és hasonló képződmények eltávolításánál, de nagyobb operációkat is könnyen lehet végrehajtani ezzel az új módszerrel. Míg bizonyos sebészeti beavatkozásnál a páciens napokon át kénytelen ágyban maradni a diatermiás beavatkozás esetén az operációt bejáró betegeken is végre lehet hajtani, az operált ember pedig saját lábán hagyhatja el a műtőtermet.

RÁDIO.

Veszélyes-e a külső antenna?

Érdekes vita az interimár bizottság mai ülésén.

(Arad, március 19.) Érdekes rádióügyet tárgyalt ma délután a város interimár bizottsága. Nedelcu Miklós dr. városi főügyész a színházépületben levő lakásába rádiót vezet be és engedélyt kért a várostól arra, hogy külső antennát állíthasson fel. Az ügyet ma tárgyalta az interimár bizottság és heves vita indult meg arról, vajjon vihar esetén, amikor a levegő telve van elektromossággal, veszélyes-e az antenna biztonsági szempontból.

A mérnöki hivatal részéről Vass Barna városi mérnök veszélyesnek találta a külső antenna felállítását, viszont Muresan János városi főmérnök kijelentette, hogy véleménye szerint semmiféle veszély nem forog fenn. Az ülésen jelen volt Tripa János gépüzemi igazgató is, aki kijelentette, hogy a külső antenna a földbe vezet és ezért nem veszélyes. Lutai Cornél dr. elnök kijelentette, hogy a rádió felállítására vonatkozó törvény külön rendelkezést tartalmaz a külső antennák felállítására tekintetében és ezért javaslatot tett: tanulmányozzák először a törvény rendelkezéseit és csak azután döntsenek. Az interimár bizottság elfogadta a javaslatot.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

Szerda, március 20.

Bécs 12. Délelőtti zene. 17. Délutáni hangverseny. Ir zene. 22.25. B. Ertler „Insel im Strom“ egyfelvonásosának előadása. Utána: Könnyű zene. — Berlin 19.10. Dr. Hans Bollmann sportelőadása. 21.30. Írland zene és költemények. Ezt követőleg tánczene. — Bucuresti 18. Szórakoztató zene. 19.15. Délutáni hangverseny. 22.35. Chelarn Serbescu zongorahangversenye. 23.30. Dalok. 24. Esti hangverseny. — Brünn 13.30. Déli hangverseny. 18.45. Tilly Waldek hangversenyének nőnémetnyelvű dalestje. 20.05. Szórakoztató zene. 21. Zenekari hangverseny régi cseh szerzők műveiből. — Frankfurt 14.15. Johann Sebastian Bach hangversenye. 20.30. Szórakoztató zene. 21. J. Seb. Bach „Das musikalische Opfer.“ Utána: Ir-est. — Leipzig 13. Gramofonhangverseny. 19.30. Ir költők művei. 20.30. L. v. Beethoven „Fidelio“ c. operájának közvetítése. — 2. L. O. London 12. Gramofonzene. 13. Bella Redford (szoprán) és Booth Hitchni (basszus) hangversenye. 13.30. Gramofonzene. 14. A frascati zenekar hangversenye. 16.45. Balbine Braynimo (zongora) hangversenye. 17.45. Orgonahangverseny. 19.45. Brahms-dalok. 20.45. Kamarazene. 22.35. W. H. Bullock „The Count of Como“ című vígoperájának közvetítése. 24. Táncczeneközvetítés. — Milánó 13.30. Déli hangverseny. 17. Szórakoztató zene. 21.30. Könnyű zene. 22.55. A házizenekar nagy hangversenye. 24. Rádió-bál. — München 13.55. Déli hangverseny. 17. Kamarazene. 21. Zenekari hangverseny: műsoron Bruno Granichstaedten művei; közreműködnek: Mady Schulte (szoprán) és Joseph Gugenbühler (tenor.) 22. Irlandi-est. Irlandi népdalok és zene, népmesék. 23.45. Zenekari hangverseny. — Nápoly 18. Olga di Napoli (szoprán) hangversenye, zenekari kísérettel. 22.02. Zenekari hangverseny és N. Berrini „I tre sentimentali“ c. vigjátékának közvetítése. — Prága 13.30. Déli hangverseny. 20.05. A prágai tamburizza egyesület hangversenye. 21. Régi cseh zeneszerzőkről. 21.30. Irlandi est. zenekari hangverseny. — Róma 14. Rádió-trió. 18.30. Délutáni hangverseny. 21.45. Egy opera közvetítése a stúdióból. — Zágráb 14.15. Gramofonzene. 18.30. A zágrábi Schrammel-kvartett hangversenye. 21.35. Esti hangverseny. 23.15. Gramofonzene. — Zürich 13.32. Déli hangverseny. 16. Gramofonzene. 17. Hangversenyközvetítés a Carlton Elite Hotelből. 18.55. Gramofonzene. 20. Rádió-kvintett. 21. Zenekari hangverseny. — Budapest 10.15. A Temesváry-Kerpely-Polgár-trió hangversenye. 1. Giordano: Andrea Chenier-fantázia. 2. Kostál: Menuette. 3. Lindsay: Suieika. Arab intermezzo. 4. Paderewsky: Nocturne és Menuette. 5. Liszt: II. Magyar rapszódia. 6. Renée: Elégia. 7. Poranek: Valcer intermezzo. 10.30. Hírek. 10.45. A

hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05. Gramofonhangverseny. 1. Verdi: Il Trovatore—Condetta. Ell'era il Cept. (Maartje Olfers.) 2. Arrieta: Marina. trió (Fleta—Sagi—Barbara Revenga.) 3. Mendelssohn: Song Without Words (Sergei Rachmaninoff.) 4. Translateur: Wiener Praterleben. valcer (zenekar.) 5. Varney: Valse D'Oisoau (Lucrezia Bori.) 6. Strauss: Der Rosenkavalier — Die Zeit — Sie ist ein Sonderbar Ding (Barbara—Kemp.) 7. Bach: Prelude and Allemande (Andres Segovia.) 8. Robrecht: Walzer potpourri (Marek—Weber és zenekara.) 9. Mondnacht auf der Alster (Marek—Weber zenekara.) 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16.30. A Magyar Rádió Ujság „Morse“-tanfolyama. 17.10. A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal előadása. Mozolovszky Sándor dr. min. titkár felolvasása: „Lakóházaink és a legújabb építkezések.“ 17.45. Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és hírek. 18.10. Megyeri Ella felolvasása: „Afrika két arca.“ 18.35. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 19.35. Rádióamatörposta. 20.35. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 21.10. Szabó Margit, a Nemzeti Színház művésznője verseket mond. 1. Bárd Miklós a) Vándorlások; b) Éji dal; c) Vetélkedés. 2. Bodrogh Pál: a) Ének a Gellérthegyben; b) A haldokló Tabán; c) A jó öreg Rudas. 3. Falu Tamás: a) A szél tovább lapoz; b) Vallomás messze századokba; c) Fiamnak; d) Muzeumban; e) Imádság előre. 21.30. Ir-est. Közreműködnek: Gyula diák és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel: Berg Ottó karnagy. Utána cca 23.10. Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés. 23.35. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsay Richárd zeneügyi igazgató. 1. Járjatok be minden földet — induló. Népdal nyomán szerző: Fricsay. 2. Strauss: Olasz keringő. 3. Schubert: Alfonso és Estrella — megnyitó. 4. Puccini „Bohémélet“ — ábránd. 5. Dvorak: Ragattellák, a) Allegro moderato, b) Tempo di menuetto, c) Allegro (scherzo). 6. Urbach: Ábránd Chopin műveiből.

□ A fehallgatók és hangszórók bekapcsolása. A rádió kedvelői, különösen azok, akik nem foglalkoznak a rádió technikai részével, gyakran tapasztalhatják, hogy a fehallgató vagy hangszóró lekapcsolás után, vagyis amikor a kontaktusokat egészen kihuzzuk a készülékből, ismételt bekapcsolás után nem működik az előbbi hangerővel. Ennek oka az, hogy nem mindegy, hogy a fehallgató, vagy hangszóró dugói milyen sorrendben vannak a készülék megfelelő kontaktusaiba kapcsolva. Jól megépített készüléknél a fehallgató, vagy hangszóró különböző színű banándugóval látandó el. A készülék előlapján pedig a kontaktusok ugyancsak színes lapocskával látandók el. Ha tehát például a fehallgató piros és zöld banánokat kap, vegyünk a készülék „telefon“ felirású hüvelyekre is hasonló színű lapocskát. De vannak forgalomban már minden színű kontakt-csavarok. Ügyeljünk tehát, hogy a hangszóró, vagy fehallgató piros, illetőleg zöld, stb. banánja hasonló színű kontaktcsavarhoz legyen kapcsolva. A magyarázat erre a következő: minden telefon, vagy hangszóró főrésze egy mágnes, amely egy lágyvas mag körül tekert szigetelt huzal. Amidőn a készüléket lekapcsoljuk, a huzalon keresztül áram kering, amely a lágyvasat mágnessé teszi. Miután itt az anód egyenáramáról van szó, ennek iránya állandó, a lágyvas mágneses elosztása is állandó, vagyis az egyik vége déli, a másik pedig északi sarkot fog képezni. Ha az áramot megszakítjuk, vagyis a készüléket kikapcsoljuk, a mágnesség csak csökken, de nem szűnik meg, vagyis a lágyvas megtartja bizonyos részét a mágnességnek, amelyet remánens mágnességnek nevezünk. Ezt legjobban tapasztalhatjuk, ha a fehallgatót kikapcsolva, az ebonit-fedőt lecsavarjuk és próbáljuk az alatta levő „membránt“ vékony pléhlapocskát leemelni. A pléhlapocska a mágneshez visszavonódik, ami az előbbiket igazolja. Ha most a fehallgatót nem az előbbi módon kapcsoljuk vissza, vagyis a banánokat felcseréljük, a mágnesen keresztülfutó áram iránya ellenkező lesz és így a két mágneses sarkok az ellenkező irányt kénytelen felvenni. Viszont a visszamaradt mágnesség egy részét

az áramnak, illetőleg a keletkezett új sarkok erejének elvonja, azaz a mágnességet csökkenti, ami a hangerő csökkenését vonja maga után. Csak miután a visszamaradt mágnesség megszűnik, ami elég hosszú időt, esetleg órákat vesz igénybe, kapja vissza a fehallgató, illetőleg hangszóró teljes erejét.

Ha ma megrendeli az ARADI KÖZLÖNY-t,

akkor az a hó végéig megjelenő példányokat, tehát

a gazdag tartalmu
húsvéti számot is
INGYEN KAPJA!

Az előfizetést csak 1929. apr. 1-től számítjuk.

Májusban megalakul az Erdélyi Katolikus Akadémia.

Az Akadémia első tagnévsora.

(Arad, március 19.) Az Erdélyi Katolikus Akadémia előkészítő munkálatai befejezést nyertek. A nemrég elhunyt Karácsonyi János püspök irányítása mellett megalkotott szervezeti szabályzatot a püspöki kar tagjai változatlanul helybenhagyták és így az mind a négy erdélyi egyházmegye területére vonatkozóan hatályba lépett. A Katolikus Népszövetség intézőbizottsága a főpásztori aprobációk beérkezése után, március 13-án tartott ülésében megválasztotta az Akadémia három szakosztályának első tagjait és így az Erdélyi Katolikus Akadémia előreláthatólag május folyamán Nagyváradon fogja megtartani alakuló ülését, melynek előkészítésére az intézőbizottság az indítványtevő Pakocs Károlyt, annak összehívására és vezetésére pedig a boldogult Karácsonyi János püspök kartársát és barátját, dr. Némethy Gyula nagyváradi prelátnak-kanonokot kérte föl.

Az Erdélyi Katolikus Akadémiának a március 13-iki intézőbizottsági ülésén véglegesen megállapított első tagnévsora a következő:

1. Tudományos szakosztály: Bagossy Bertalan, dr. Biró Vencel, dr. Bilinszky Lajos, dr. Bitay Árpád, dr. P. Boros Fortunát, dr. Büchler Pál, dr. Faragó János, dr. György Lajos, dr. Hirschler József, dr. Juhász Kálmán, dr. Némethy Gyula, dr. Rajka László, dr. Roska Márton, dr. Scheffler János.

2. Szépirodalmi és művészeti szakosztály: Antal Áron, P. Gulácsy Irén, Járosy Dezső, dr. P. Jánossy Béla, Kövér Erzsébet, Mael Ferenc, Magyar Bálint, Pakocs Károly, Rass Károly, Serestyély Béla, dr. Szalay Mátyás, Szemlér Ferenc, Szopes Sándor festő, Ujlaky János, Walter Gyula.

3. Társadalomtudományi és publicisztikai szakosztály: Dr. Balázs András, dr. Balogh Arthur, dr. Czumel Lajos, dr. Gyárfás Elemér, dr. Jakabfiy Elemér, dr. Lestyán Endre, dr. Paál Árpád, dr. Patay József, dr. Scheffler Ferenc, dr. Schütz Balázs, dr. Sulyok István, Szilágyi M. Dózsa, P. Trefán Leonard, Veress Ernő, dr. Wild Endre. Az Erdélyi Katolikus Akadémia hivatalos szépirodalmi lapjává a dr. Wild Endre szerkesztésében Aradon megjelenő „Vasárnap“ c. szépirodalmi és művészeti folyóiratot választotta.

SPORT.

O Nürmi négy új világrekordja. Newyorkból jelentik: Nürmi, a híres finn futó, négy új világrekordot állított fel: A három és egynegyed mérföldet 15 perc 51 másodperc alatt, a 3 és fél mérföldet 17 perc 0.2 másodperc alatt, a 3 és háromnegyed mérföldet 18 perc 20 másodperc alatt és 4 mérföldet 19 perc és 6 tized másodperc alatt futotta meg.

Közgazdaság.

Zürichben 3.10 a lej.

Zürichi tőzsdenyitás. (Március hó 19.)

Berlin 123.35, Amsterdam 208.23, Newyork 519.90, London 2523.87.50, Páris 20.30.50, Milánó 27.21.75, Prága 15.39.50, Budapest 90.64, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.09.50, Varsó 58.30 Béc 73.05.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 19.)

Berlin 123.33, Amsterdam 208.22.50, Newyork 519.80, London 2524, Páris 20.30.50, Milánó 27.21.50, Prága 15.39.75, Budapest 90.63, Belgrád —, Bucuresti 3.10, Varsó 58.30, Béc 73.05.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 19.)

Devizák: Páris 6.56, Berlin 39.85, London 814, Newyork 167.50, Milánó 8.80, Zürich 32.28.50, Béc 23.58, Prága 4.97, Budapest 29.35, Varsó 19.05. — Valuták: Napoleon 644, márka 39.65, léva 1.19, török lira 0.83, angol font 812, francia frank 6.60, svájci frank 32.20, olasz lira 8.75, drachma 2.12, dinár 2.92, dollár 166.50, lengyel zloty 18.75, osztrák schilling 23.75, pengő 29, cseh korona 4.95.

Budapesti tőzsdenyitás. (Március hó 19.)

Bucuresti 341.50, London 2785.50, Berlin 136.13, Milánó 30.04.50, Páris 22.40.50, Prága 16.97.75, Zürich 110.36, Béc 80.62.50, Belgrád 10.07.25, Newyork 573.70.

= Elrendelték a csődöt az Eiser-cég ellen. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Eiser Ernő aradi kereskedő, akinek a pénzügyigazgatóság adótartozás miatt lezáratta üz-

letét, csődöt kért maga ellen. A csődbíróság ma délben Tamásdán Lívius dr. elnökle alatt a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. Kosztka János, csődtőmeggondnok dr. Hoffmann Lajos, helyettese dr. Salamon Béla lett. A követelések bejelentésének határideje április 29.

Szerkesztői üzenetek.

Régi olvasó Világos. A point és pointe szót (poén és poént) gyakran azok is fölcserélve s így helytelenül használják, akik tudnak valamelyest franciául. A point „pont”-ot jelent s leginkább játékokban (billiárd, kártyázás) használják, ahol az dönti el a győzelmet, hogy kinek van több poén-ja. A pointe ellenben valaminek a hegyét, a csattanóját jelenti s rendszeren akkor emlegetjük, mikor a novellának, a felolvasásnak, a viccnek a csattanójára gondolunk. Egyaránt helytelen tehát, ha valaki ötven pointe-tal (poénttal) véli legyűrni az ellenfelét valamely játékban s ha a viccnek, előadásnak vagy cikknek a point-jéről (a poénjéről) beszél. Mindkét esetben fölcserélte, helytelenül használta a két egymástól csak egyetlen betűvel ellátó szót. De azért Önnek nincs joga műveletlennek mondani, aki hibásan ejti ki ezt az idegen szót. Ily tévedés a legjobb családokban, egészen művelt emberek társalgásában, sőt nem egészen műveletlen íróknak az írásaiban is előfordul. S aki elkövezt — ha máskülönbön jó-ralavó ember — még mindig méltó a köabeccsülésre.

Érdeklődő. Kérdéseire a következőkben válaszolunk: 1. Boccaccio-nak, a nagy olasz klasszikus írónak nevét helyesen I nélkül ejtjük. Nem Bokkaecsió, hanem: Bokkaecsió. 2. A „beképzelt”

szó tiszta germanizmus, szolgál fordítása az „embildet”-nek. Magyarul önhittnek, elbizakodónak, magáról sokatartónak s bizonyos vonatkozásokban képzelődőnek is mondhatjuk. Egészséges nyelvérzékű ember nem is használja a „beképzelt” szót s bizony nagyon „beképzelt”, aki ily germanizmusok használatát mellett azt hiszi, hogy tud magyarul. 3. A „Velencei kalmár” Shakespeare ily című színművében nem Shylock a kalmár, aki egyáltalában nem az, hanem Antonio, aki Shylocktól pénzt vesz kölcsön. Nem csodáljuk, hogy a kérdésben kétségei voltak, jeles irókkal is megtörtént már, hogy a híres dráma uzsorását tartották kalmárnak. A Shakespeare kétségtelen szövegétől eltekintve is, kalmárnak azt a nagyobb szabású kereskedőt nevezik, aki nemzetközi üzleteket bonyolít le s tengerentúltra is szállít vagy onnan hoz hajórakományt árul. Nyelvhasználat szerint sem a pénzkölcsönző, sem a boltos (még ha nagyban árul is) nem kalmár.

„Bánatos.” A lábszárain levő megvastagodott erek eltávolítása vagy műtéttel vagy injekciókkal történhetik. Egyik módszer sem teljesen kielégítő és ezért csak az esetben ajánlható bármelyik mód, ha a kozmetikai hibán kívül más bántalmal is vannak. Esténként mindenestre fászlizza be a lábát bokától felfelé és esetleg viseljen napközben gummiharisnyát.

Kíváncsi. A filmszöveg úgy készül, hogy a szerző megírja a film meséjét az ugynevezett szűzset egyfolytában, tehát regény vagy novella alakjában és azután jelenetről-jelenetre feldolgozza olymódon, hogy mit kell a felvevőgép előtt csinálni.

S. I. Baia de Cris. Angyalian primitív, de talán „lesz még jobban is.” Mi nem hisszük.

Egy évi részletre!
vásárolhat kerékpárt, rádiót, motorkecskét, párt és gramofont Aradon
„MOTORICA”, volt Asztalos S. I. 12

Keleti perzsaszőnyegek
diszpéndányok f. hó 20-án helyben, volt Asztalos Sándor-uca 4. szám alatt lévő butorosarnokban eladásra kerülnek.
Hitelképes egyéneknek részletre is.

Kellemetlen szájszag

viaszasztító. Csunya színi fogak eltorzítják a legesebb arcot. Mindkét szépeghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan ültet Chlorodont-fogpaszta gyakran már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogszatos sörteji Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Készítse meg egy tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogpaszta, fogkefe és -szárvíz mindenütt kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban „Chlorodont” leírással valódi.

Uj butor lerakat,
az elsőrangú
KAMEL Bucuresti-cég
Str. Călărăsi 9.
aradi butorgyárakkal óhajjt összeköttetésbe lépni. 1490
Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Az iparhatóság működésének kérdése az interimbizottság előtt.

(Arad, március 19.) Beszámoltunk arról a miniszteri rendeletről, amely az iparhatóság ügyében érkezett Aradra. A város interimár bizottsága ma tárgyalta az ügyet. Pocioianu János szolgálati főnök beszámolt arról, hogy a miniszteri rendelet szerint a permanens bizottság, illetve tanács nem határozhat a munkaadó és alkalmazott közötti perben, azonban Aradon csupán az iparhatóság döntött és így a rendelet ezen része nem vonatkozhatik az iparhatóságra. Leszögezte, hogy az ipartörvény ma is érvényben van és az előírja az iparhatóság működési körét. Ha megszüntették volna eme törvény hatályát, arról feltétlenül értesíteni kellett volna az iparhatóságot. Mindamelllett a miniszteri döntés nyomán nem veheti magára a bíraskodással járó anyagi és erkölcsi felelősséget és ezért kéri az interimár bizottságot, határozzon az ügyben, folytassa-e továbbra is működését az iparhatóság, vagy sem. Az interimár bizottság hosszú vita után úgy döntött, hogy a fogas kérdést a jogügyi bizottságnak adja ki tanulmányozás végett és annak véleménye alapján dönt végleg. Jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a város állásfoglalását.

— Hatszólamu műdalok is programmon vannak a Gutenberg Dalkör husvétvasárnapi opera- és műdalestélyén, melyen ez alkalommal lép először a nyilvánosság elé a dalkör vegyeskara. Az estélyen a válogatott operasáriákon kívül a népdalköltészet gyöngyei is fedhetetlen élményt jelentenek a dal kedvelőinek. Az Iparos Kulturházban tartandó estély fél 9 órakor kezdődik. Belépés díjtalan.

ABBAZIA ES LAURANA
AZ ADRIÁN SZÉP 100. TAVASZ NAPJUTÉS INFORMÁCIÓVAL A FÜRDŐKEZELŐ ÉS SZOLGÁ ABBAZIA VIII ANGIOLINA

A Piața Avram Iancu (Szabadság tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-uca) sarkánál, a hetipiac legelénkebb helyén
bolthelyiség,
azonnal a kiadó.
Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

NYILTÉR.

E rovat alatt közzéttekért nem vállalunk felelősséget.
Ozv. Fischer Adolfné a maga és gyermekei István, Sándor, Ferenc, Dr. Sebestyén Jozsefné szül. Fischer Gitti és Ede, valamint családja és rokonsága nevében mélyszéges fájdalommal közli, hogy a forrón szeretett férj, apa, após, nagypapa és rokon
FISCHER ADOLF
nyug. OFR. főellenőr
életének 65-ik, ideális és boldog házasságának 36-ik évében f. hó 19-én reggel hosszas szenvedés után elhunyt.
Drága halottunkat folyó 20-án, szerdán d. u. 4 órakor a Str. Nic. Grigorescu (Munkácsy M. hály-u.) 3. sz. házuól kíséjük örök nyugalomra.
Örökké áldott legyen az emléke.
Minden külön értesítés helyett.
Koszoruk mellözését kérjük.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden 1000
hétköznap 4, vasárnap 6 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb
hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel ki-
írt szavak akárhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-
dett alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig
veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérézőkötésre válaszolunk. Aján-
latok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A
kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a ki-
adóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Gyárak, üzemek, izzólámpa szükeg-
leteiket Varga és Rosenfeldnél
Árad, Central szálló mellett me-
reztetik be legolcsóbban. 1097

ALKALMAZÁS.

URINÓ, irodistanói, pénztárnoknál, vagy
más bizalmi állást keres. Szíves megke-
reséseket „Szorgalmas 2” jellegre az
Aradi Közlöny kiadójába kér. 401

TISZTESSÉGES mindenki felvétetik.
Papírüzlet, volt Weitzer-ucca 11. 1435

MINDENES főzőnő felvétetik, volt Zai-
nyi-ucca 12. 1510

KERESKEDŐSÉGÉD, lehetőleg műszaki
szakmából felvétetik. Gáspár-műszerész.
Neuman-palota. 1578

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBÁBÓL
álló első emeleti uccai helyiség a főtér
közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának,
lakásnak, divatüzletnek egyaránt alkal-
mas. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
1000

EGY SZOBA konyhából álló uccai
lakás a FÖTÉREN MÁJUS 1-RE kiadó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

MAGÁNHAZBAN autorozott uccai 2
ágyas, egyszobás lakás, konyha, élés-
kamra, pince, padlás, villany, vízvezé-
téssel, kiadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadójában. 1515

KÉTSZOBÁS, fűrdőszobás lakás május
1-re kiadó. Str. Corogaria (Vécsey-u.) 7.
1514

KÉTSZOBÁS lakás kiadó. Török Gá-
bor-ucca 11. 1498

A főtéren

Ét udvari szobából álló, mű-
helynek, szalonnak
vagy irodának alkal-
mas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VETELÉSELADÁS.

AZ ATE evezős szakosztálya 2 drb.
motorcsónakját előnyös feltételek mel-
lett bérbeadja. Pontos felvilágosítást ad
Franz Lajos, Városháza 29. sz. 1510

ZONGORÁK, pianino, szőnyegek, vitri-
nek, szekrény, komódok, könyvszekré-
nyek, antik órák, rádió szekrény, Bie-
dermayer szalon, ebédlő, háló, szalon-
berendezések, kredencék, ágyak, szé-
kek, festmények, fali vitrinek, szekré-
nyek, Biedermaier asztalok és székek,
villanylámpák, aranyozott konszol tük-
rök, velencei tükör, fotelok, rézgiran-
dok és óra, bőrfotelok, vázák, lepkegyű-
temény, dísztárgyak stb. eladók. Sal-
góné bizományi üzlete Strada Horia 2.
(Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

KITUNÓ, rövid, keresztúros angol me-
chanikái zongora intányosan eladó. Str.
Gojdu (Széni István-u.) 7. sz. balra.
1516

VERSENYZEK

ugy ár mint minőséggel és pedig:

1 mtr. Divat Száda ... .. Lei	33
1 mtr. Mosó Voil	39
1 mtr. Divat kockás szövet ...	84
1 mtr. Tiszta gyapjú Pouplin ...	193
1 mtr. Tiszta gyapjú Rips ...	220
1 mtr. 150 cm. sz. férfi szövet ...	325
1 mtr. 140 cm. sz. férfi Casha ...	480
1 mtr. Nehéz selyem Orep ...	480
de Ohino	480
1 drb. Clott paplan vattával ...	475
1 Ágygaratúra 3 drb. ...	980

GLESSINGER-nél

volt József főherceg-ut H. sz.

URISZOBA butor, faragott modern do-
hányzóasztal, gobelin garnitúra, könyv-
szekrény, íróasztal, Lengyel butor dar-
bonként is eladók. Bulevardul Carol 36.
emelet balra. 1499

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

KERESEK Biedermaier stb. tükört,
antik porcellánokat, poharakat, külön-
böző butorokat, antik szalonokat, órá-
kat, dísztárgyakat, vitrineket stb. Kivá-
natra házhoz is megyek Salgóné bizo-
mányi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.)
Neuman-palota. 1000

ELADÓ cca 20.000 Kg. la réti széna.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1455

Juhsajt

(juhgomolyát) és tehénvaját
keresek megvételre nagyobb
mennyiségben évi szerződéssel
Ajánlatokat mennyiség és ár-
megjelöléssel kérek. 1511

„Puritas“

turóüzem
Arad, Str. Bucur (Eötvös-u.) 7.

Wertheim szekrények,
Salongarnitúra,
Régi perzsa,
Villanylusterek
olcsón eladók.

(Salacz-Kölcsey-ucca sarok),
Str. Chendy 1-3. 1505

KULONFELEK.

**KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREK-
HEZ!** Nagy nyomorban tengődő, 3 apró
gyermek édesanyja a legnagyobb nélkülö-
zésben kér bárminemű csekély ado-
mányt. Címe özv. Ardelean Péterné,
volt Arany János-ucca 4. 600

ELVESZETT egy 9 hónapos Dingó ne-
vezetű nőtény farkaskutya. Becsületet
megtaláló kériük jutalom ellenében
Kapa-ucca 17. szám alá elvinni. 1506

PRIMA CASSA DE PASTRARE DIN
GLOGOVAT S. A.

INVITARE.

Prima Cassa de Pastrare din Glogo-
vat S. A. in 7. Aprilie 1929, la orele 3 1/2
d. m. in localul societății își ține

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ a XXVI-a

la care prin aceasta se invită D-șii ac-
ționari.

OBIECTE:

1. Alegerea 2 acționari pentru auten-
tecarea protocolului și designarea nota-
riului.

2. Prezentarea bilanțului, contului de
profit și pierdere, raportul al direcțiunii
și comitetului de supraveghere despre
anul de gestiune 1928, dispozițiunea în
privința profitului și darea absolvirii
pentru direcțiunea și comitetul de supra-
veghere.

3. Propuneri.

Glogovat, la 5. Martie 1929.

Direcțiunea.

Țeci acționari, cari voesc săși exer-
cite dreptul de vot la adunarea genera-
lă, sunt obligați a-și depune acțiunile cu
cupoanele neexpirată în restimpul de 3
zile înainte de ținerea adunării gene-
rale în cassa instituțiunii în contra re-
versului.

CONTUL-BILANT la 31. Decembrie 1928. — **BILANZ-KONTO** am 31. Dezember
1928. **ACTIVA—AKTIVA,** Cassa — Kasastand Lei 441.829.75, Capitale elocote
la alte bănci — Kapitalien bei anderen Instituten Lei 382.034.71, Cambii —
Wechselportefeuille Lei 9.696.513, — Debitori în cont-curent — Kontokorrent-
Debitoren Lei 1.482.661.60 Efecte — Wertpapiere Lei 33.200, — Mărfuri — Waren
Lei 671.301.52 Inventar — Inventar Lei 72.000, — Total — Zusammen Lei
12.779.540.58. **PASIVA — PASSIVA,** Capital societar — Aktienkapital Lei
1.000.000, — Fondul de rezervă — Reservefond Lei 302.781, — Depuneri
sore fructificare — Spareinlagen Lei 10.425.282.05, Depozite de cassa — Kassa-
Depositen Lei 376.822.07, Dividenda neridicată — Unbeholdene Dividenden Lei
53.443, — Interese tranzitoare — Transitive Zinsen Lei 294.109, — Saldui profi-
tului — Gewinn-Saldo Lei 327.103.46. Total — Zusammen Lei 12.779.540.58.

1508

DIRECTIUNEA — DIE DIREKTION.

INGATLAN.

SURGŌSEN, áron alul eladnám négy-
szobás (parkettás) és mellékhelyiségek-
ből álló parkirozott Murási villám.
Érdeklődni a Jovitu-villában vagy a
Curticii vendéglősnél. 1502

LOEWE-RADIO

HANGOSAN BESZÉLŐ

ANÓD ÓTLÓ

HANGDOBOZ

RÁDIÓ GRAMAFON hangdoboz

Rácsellenállás.

Vakuum-Rácskondenzátor.

Minden jobb szaküzletben kaphatók

Vezérképviselet: Ing. V. VERTES

A B A D, Piața Luther 1.

Árlejtési hirdetmény.

A vingai róm. kath. hitközségi ku-
ratorium a templom restaurálási mun-
kájának kivitelére árlejtést hirdet.

Pályázók úgy az összes, mint
egyes munkákra külön-külön ajánla-
tot tehetnek. Az ajánlatok lepecsé-
telt zárt borítékban 5% bánatpénzzel
(készpénz vagy állami értékpapirok-
ban) 1929. évi április hó 15. déli 12
óráig a plébánia hivatalban beadan-
dók, ahol még aznap délután a hit-
község kuratoriuma a munka kiadá-
sát eldönti.

A vingai róm. kath. hitközség ku-
ratoriuma fenntartja magának a jo-
got, hogy tekintet nélkül az ajánlatra,
azon vállalkozót bizza meg a munka
kivitelével, akiben a kuratorium a
legtöbb biztosítékot találja. Ajánlat-
tevők semmiféle kárpótlásra igényt
nem tarthatnak.

Azon ajánlattevők, kik a munká-
lat teljesítésére törvényes képesítés-
sel, illetőleg jogosítvánnyal nem bir-
nak, tartoznak ajánlatukban képesi-
téssel bíró megbízottat megnevezni.
Ugy a költségvetések, rajzok és
feltételek naponta d. e. 11—12 óráig
a vingai róm. kath. plébánia hivatal-
ban megtekinthetők.

Vinga, 1929. évi március hó 18-án.

A vingai róm. kath. hitközség

1509 Kuratoriuma.

MACULATURA PAPIR 5 kgros cso-
magokban K A P H A T Ő K -
Aradi Közlöny kiadóhivatalában

VIZUMOK követségeknél
Utlevelehosszabítások, G.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

**Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintézi.**